

TABELA NORM USZCZERBKU NA ZDROWIU EDU PLUS

I. USZKODZENIA GŁOWY		Procent uszczerbku na zdrowiu
1.	ZŁAMANIE KOŚCI POKRYWY CZASZKI	5
2.	ZŁAMANIE KOŚCI PODSTAWY CZASZKI	10
3.	USZKODZENIA CZĘŚCI MIEKKICH GŁOWY (BEZ USZKODZEŃ KOSTNYCH) - RANY SKÓRY OWŁOSIONEJ GŁOWY (BLIZNY I UBYTKI)	1
II. USZKODZENIA TWARZY		Procent uszczerbku na zdrowiu
1.	USZKODZENIA POWŁOK TWARZY (BLIZNY I UBYTKI)	2
2.	ZŁAMANIA KOŚCI TWARZOCZASZKI (ZA WYJĄTKIEM KOŚCI NOSA)	3
3.	ZŁAMANIE KOŚCI NOSA	2
4.	CAŁKOWITA UTRATA NOSA	20
5.	UTRATA SKRZYDEŁKA NOSA	8
6.	CZĘŚCIOWA UTRATA ZĘBA STAŁEGO - ZA KAŻDY	1
7.	CAŁKOWITA UTRATA ZĘBA STAŁEGO - ZA KAŻDY	2
8.	ZŁAMANIE KOŚCI SZCZĘKI LUB ŻUCHWY	2
9.	CZĘŚCIOWA UTRATA SZCZĘKI LUB ŻUCHWY	10
10.	CAŁKOWITA UTRATA SZCZĘKI LUB ŻUCHWY	40
11.	CAŁKOWITA UTRATA JĘZYKA	30
III. USZKODZENIA NARZĄDU WZROKU		Procent uszczerbku na zdrowiu
1.	CAŁKOWITA UTRATA WZROKU W JEDNYM OKU	50
2.	CAŁKOWITA UTRATA WZROKU W OBU OCZACH	100
3.	USZKODZENIE GAŁKI OCZNEJ - CIAŁA OBCE	3
4.	USZKODZENIE GAŁKI OCZNEJ - ODWARSTWIENIE SIATKÓWKI JEDNEGO OKA	15
IV. USZKODZENIA MOWY		Procent uszczerbku na zdrowiu
1.	CAŁKOWITA UTRATA MOWY	100
V. USZKODZENIA NARZĄDU SŁUCHU		Procent uszczerbku na zdrowiu
1.	UTRATA SŁUCHU W JEDNYM UCHU	30
2.	CAŁKOWITA UTRATA SŁUCHU W OBU USZACH	60
3.	CZĘŚCIOWA UTRATA MAŁŻOWINY USZNEJ LUB ZNIEKSZTAŁCENIE (BLIZNY, OPARZENIA, ODMROŻENIA)	2
4.	CAŁKOWITA UTRATA MAŁŻOWINY USZNEJ	5
5.	UTRATA OBU MAŁŻOWIN USZNYCH	10
VI. USZKODZENIA SZYI, KRTANI, TCHAWICY I PRZEŁYKU		Procent uszczerbku na zdrowiu
1.	USZKODZENIE LUB ZWĘŻENIE KRTANI POZWALAJĄCE NA OBCHODZENIE SIĘ BEZ RURKI TCHAWICZEJ	5
2.	USZKODZENIE KRTANI, POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ STAŁEGO STOSOWANIA RURKI TCHAWICZEJ	25
3.	USZKODZENIE TCHAWICY - ZWĘŻENIE	2
4.	USZKODZENIE PRZEŁYKU POWODUJĄCE CAŁKOWITĄ NIEDROŻNOŚĆ PRZEŁYKU ZE STAŁĄ PRZETOKĄ ŻOŁĄDKOWĄ	40
5.	USZKODZENIE SZYI: MIĘŚNI LUB TKANEK MIĘKKICH SKÓRY WYMAGAJĄCE ZSZYCIA	1
VII. USZKODZENIA KLATKI PIERSIOWEJ I JEJ NASTĘPSTWA		Procent uszczerbku na zdrowiu
1.	CZĘŚCIOWA UTRATA BRODAWKI SUTKOWEJ U KOBIET	1

2.	CAŁKOWITA UTRATA BRODAWKI SUTKOWEJ U KOBIET	8	
3.	CZĘŚCIOWA UTRATA GRUCZOŁU PIERSIOWEGO	5	
4.	CAŁKOWITA UTRATA GRUCZOŁU PIERSIOWEGO	8	
5.	ZŁAMANIE ŻEBER - za każde, maksymalnie 10%	1	
6.	ZŁAMANIE MOSTKA	3	
7.	USZKODZENIE SERCA LUB OSIERDZIA (POURAZOWE, POZAWAŁOWE)	10	
VIII. USZKODZENIA BRZUCHA I ICH NASTĘPSTWA		Procent uszczerbku na zdrowiu	
1.	USZKODZENIA POWŁOK JAMY BRZUSZNEJ - blizny nie będące następstwem zabiegów operacyjnych	1	
2.	USZKODZENIE ŻOŁĄDKA, JELIT - bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego	2	
3.	USZKODZENIE ŻOŁĄDKA, JELIT - odżywianie wyłącznie parenteralne	20	
4.	USZKODZENIA ZWIERACZA ODBYTU	5	
5.	USZKODZENIE ŚLEDZIONY	3	
6.	CAŁKOWITA UTRATA ŚLEDZIONY	10	
7.	USZKODZENIA WĄTROBY - resekcja fragmentu wątroby	10	
8.	USZKODZENIA TRZUSTKI	10	
IX. USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOPŁCIOWYCH		Procent uszczerbku na zdrowiu	
1.	CAŁKOWITA UTRATA JEDNEJ NERKI PRZY DRUGIEJ ZDROWEJ I PRAWIDŁOWO DZIAŁAJĄCEJ	20	
2.	CAŁKOWITA UTRATA JEDNEJ NERKI PRZY UPOŚLEDZENIU FUNKCJONOWANIA DRUGIEJ NERKI LUB USZKODZENIE OBU NEREK PROWADZĄCE DO ICH SCHYŁKOWEJ NIEWYDOLNOŚCI - schyłkowa niewydolność nerek	50	
3.	USZKODZENIE MOCZOWODU	10	
4.	USZKODZENIE CEWKI MOCZOWEJ	5	
5.	CAŁKOWITA UTRATA PRĄCIA	30	
6.	CZĘŚCIOWA UTRATA PRĄCIA	10	
7.	CAŁKOWITA UTRATA JEDNEGO JĄDRA LUB JAJNIKA	10	
8.	CAŁKOWITA UTRATA OBU JĄDER LUB JAJNIKÓW	30	
9.	POURAZOWY WODNIAK JĄDRA	5	
10.	CAŁKOWITA UTRATA MACICY	40	
11.	USZKODZENIE POCHWY	5	
12.	USZKODZENIE MACICY	10	
X. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA I RDZENIA KRĘGOWEGO		Procent uszczerbku na zdrowiu	
1.	USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA - następstwa urazów skrętnych	2	
2.	ZŁAMANIA TRZONÓW KRĘGÓW - za każdy	5	
3.	ZŁAMANIA KRĘGOSŁUPA - ŁUKÓW, WYROSTKÓW POPRZECZNYCH, KOLCZYSTYCH - za każdy	2	
XI. USZKODZENIA MIEDNICY		Procent uszczerbku na zdrowiu	
1.	ZŁAMANIE MIEDNICY	10	
XII. USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ		Procent uszczerbku na zdrowiu	
		prawa	lewa
1.	ZŁAMANIE ŁOPATKI	3	2
2.	ZŁAMANIE OBOJCZYKA	3	2
3.	ZWICHNIĘCIE STAWU OBOJCZYKOWO-BARKOWEGO LUB OBOJCZYKOWO-MOSTKOWEGO	1	1
4.	USZKODZENIE STAWU ŁOPATKOWO - RAMIENNEGO	1	1
5.	CAŁKOWITA UTRATA KOŃCZYNY W STAWIE BARKOWYM	70	60

7.	UTRATA KOŃCZYNY NA POZIOMIE RAMIENIA	65	60
8.	ZŁAMANIE NASADY BLIŻSZEJ/DALSZEJ KOŚCI RAMIENNEJ, WYROSTKA ŁOKCIOWEGO, GŁOWY KOŚCI PROMIENIOWEJ	3	2
9.	ZŁAMANIA KOŚCI PRZEDRAMIENIA	3	2
10.	USZKODZENIA CZĘŚCI MIĘKKICH WYMAGAJĄCE ZSZYCIA NA POZIOMIE PRZEDRAMIENIA, NADGARSTKA, ŚRÓDRĘCZA ORAZ PALCÓW (rany cięte, szarpane)	1	1
11.	ZWICHNIĘCIA, SKRĘCENIA W STAWIE ŁOKCIOWYM	2	1
12.	UTRATA KOŃCZYNY W OBRĘBIE PRZEDRAMIENIA	55	50
13.	ZŁAMANIE, SKRĘCENIE NADGARSTKA	1	1
14.	UTRATA RĘKI NA POZIOMIE NADGARSTKA	50	40
15.	ZŁAMANIE JEDNEJ KOŚCI ŚRÓDRĘCZA	1	1
16.	ZŁAMANIE PALCA	1	1
17.	CZĘŚCIOWA UTRATA OPUSZKI KCIUKA	1	1
18.	UTRATA PALICZKA PAZNOKCIOWEGO KCIUKA	3	2
19.	UTRATA KCIUKA	10	8
20.	CZĘŚCIOWA UTRATA OPUSZKI PALCA WSKAZUJĄCEGO, PALCA TRZECIEGO, CZWARTEGO LUB PIĄTEGO - za każdy	1	1
21.	UTRATA PALICZKA PAZNOKCIOWEGO PALCA WSKAZUJĄCEGO, PALCA TRZECIEGO, CZWARTEGO LUB PIĄTEGO - za każdy	2	1,5
22.	UTRATA PALCA WSKAZUJĄCEGO	7	5
23.	UTRATA PALCA TRZECIEGO, CZWARTEGO LUB PIĄTEGO - za każdy	6	4
XIII. USZKODZENIA KOŃCZYNY DOLNEJ		Procent uszczerbku na zdrowiu	
A. STAW BIODROWY, UDO			
1.	UTRATA KOŃCZYNY DOLNEJ W STAWIE BIODROWYM	70	
2.	UTRATA KOŃCZYNY DOLNEJ NA POZIOMIE UDA	50	
3.	USZKODZENIE TKANEK MIĘKKICH WYMAGAJĄCE ZSZYCIA, APARATU WIEZADŁOWEGO, MIĘŚNI, ŚCIĘGIEN, NACZYŃ, NERWÓW - następstwa uszkodzeń urazów skrętnych	1	
4.	USZKODZENIA STAWU BIODROWEGO (NASTĘPSTWA ZWICHNIĘĆ, ZŁAMAŃ BLIŻSZEJ NASADY KOŚCI UDOWEJ, ZŁAMAŃ SZYJKI, ZŁAMAŃ PRZEKRETAŃCOWYCH I PODKRETAŃCOWYCH, ZŁAMAŃ KRĘTAŃCZY, URAZOWYCH ZŁUSZCZEŃ GŁOWY KOŚCI UDOWEJ	5	
5.	ENDOPROTEZA STAWU BIODROWEGO	15	
6.	ZŁAMANIE KOŚCI UDOWEJ	6	
7.	USZKODZENIA SKÓRY, MIĘŚNI, ŚCIĘGIEN - następstwa oparzeń, ran ciętych	1	
B. STAW KOLANOWY			
1.	ZŁAMANIE STRUKTUR KOSTNYCH TWORZĄCYCH STAW KOLANOWY I RZEPKI	1	
2.	USZKODZENIA WIĘZADEŁ	4	
3.	CAŁKOWITA UTRATA KOŃCZYNY DOLNEJ NA POZIOMIE STAWU KOLANOWEGO	40	
C. PODUDZIE			
1.	ZŁAMANIE KOŚCI PODUDZIA (PISZCZELOWEJ LUB PISZCZELOWEJ I STRZAŁKOWEJ)	4	
2.	ZŁAMANIE KOSTKI BOCZNEJ, PRZYŚRODKOWEJ	3	
3.	ZŁAMANIE KOŚCI STRZAŁKOWEJ	2	
4.	USZKODZENIA TKANEK MIĘKKICH I SKÓRY WYMAGAJĄCE ZSZYCIA, MIĘŚNI I INNYCH ŚCIĘGIEN	1	
5.	UTRATA KOŃCZYNY NA POZIOMIE PODUDZIA	30	
D. STAW SKOKOWO-GOLENIOWY I SKOKOWO-PIĘTOWY			
1.	USZKODZENIA STAWU SKOKOWO-GOLENIOWEGO I SKOKOWO-PIĘTOWEGO - SKRĘCENIA, ZWICHNIĘCIA	1	

2.	ZŁAMANIE KOŚCI SKOKOWEJ LUB PIĘTOWEJ	3
3.	ZŁAMANIA KOŚCI ŚRÓDSTOPIA (za każdą kość)	1
4.	USZKODZENIA ŚCIĘGNA ACHILLESA	1
5.	CAŁKOWITA UTRATA STOPY	50
6.	UTRATA STOPY NA POZIOMIE STAWU CHOPARTA	40
7.	UTRATA STOPY W STAWIE LISFRANCA	30
8.	UTRATA STOPY W OBRĘBIE KOŚCI ŚRÓDSTOPIA	20
E. PALCE STOPY		
1.	ZŁAMANIE PALCA	1
2.	UTRATA PALICZKA PAZNOKCIOWEGO PALUCHA	1
3.	UTRATA PALUCHA	8
4.	UTRATA PALCÓW II, III, IV i V - za każdy	1
XIV. NIEDOWŁADY I PORAŻENIA		Procent uszczerbku na zdrowiu
1.	PORAŻENIE LUB NIEDOWŁAD KOŃCZYNY GÓRNEJ PRAWEJ	40
2.	PORAŻENIE LUB NIEDOWŁAD KOŃCZYNY GÓRNEJ LEWEJ	30
3.	PORAŻENIE LUB NIEDOWŁAD KOŃCZYNY DOLNEJ	25
4.	PORAŻENIE LUB NIEDOWŁAD POŁOWICZY PRAWOSTRONNY	70
5.	PORAŻENIE LUB NIEDOWŁAD POŁOWICZY LEWOSTRONNY	60
6.	PORAŻENIE CAŁKOWITE KOŃCZYŃ GÓRNYCH I DOLNYCH (CZTEROKOŃCZYNOWE)	100
7.	PORAŻENIE NERWU TWARZOWEGO	5

U osób leworęcznych uszkodzenie kończyny górnej ocenia się wg pozycji tabeli dla kończyny górnej prawej, zaś kończyny prawej jak dla lewej.

Załącznik nr 2 do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia EDU PLUS

WYMOGI TECHNICZNE URZĄDZEŃ UMOŻLIWIĄJĄCYCH KOMUNIKACJĘ W CELU SKORZYSTANIA PRZEZ UBEZPIECZONEGO Z E-KONSULTACJI

- W celu skorzystania przez Ubezpieczonego z E-Konsultacji należy dysponować:
 - urządzeniem z dostępem do sieci Internet z systemem operacyjnym Microsoft Windows, iOS lub Android i minimalną prędkością łącza 1 Mbps;
 - zainstalowaną aktualną wersją przeglądarki internetowej Chrome z włączoną obsługą aplikacji niezbędnych do poprawnego połączenia z systemem teleinformatycznym;
 - uruchomienie obsługi JavaScript (najnowszy i włączony JavaScript);
 - aktywnym adresem e-mail;
 - telefonem stacjonarnym lub komórkowym.
- W przypadku korzystania z aplikacji mobilnej, urządzenie powinno posiadać system Android lub iOS, zaktualizowany do najnowszej wersji.
- W przypadku korzystania z aplikacji na urządzeniach mobilnych wymagane jest posiadanie zainstalowanej aplikacji Telemedi.co, dostępnej w serwisie Google Play (www.play.google.com) lub Appstore (www.appstore.com).
- Rekomendowana minimalna rozdzielczość ekranu, w przypadku korzystania z aplikacji za pomocą przeglądarki to 1024x768 pikseli.

TABELA NORM USZCZERBKU NA ZDROWIU INTERRISK

USZKODZENIA GŁOWY		Procent uszczerbku na zdrowiu
1. USZKODZENIA POWŁOK CZASZKI (BEZ USZKODZEŃ KOSTNYCH):		
A. USZKODZENIA POWŁOK CZASZKI W ZALEŻNOŚCI OD ROZMIARU, RUCHOMOŚCI I TKLIWOŚCI BLIZN:		
1.	< 5 CM ŚREDNICY/DŁUGOŚCI BLIZNY, BEZ LUB Z DOLEGLIWOŚCIAMI BÓLOWYMI	1
2.	5 – 10 CM ŚREDNICY/DŁUGOŚCI BLIZNY, BEZ LUB Z DOLEGLIWOŚCIAMI SUBIEKTYWNYMI	2
3.	> 10 CM ŚREDNICY/DŁUGOŚCI BLIZNY, BEZ LUB Z DOLEGLIWOŚCIAMI SUBIEKTYWNYMI	3
B. OSKALPOWANIE		
1.	5 – 10 CM ŚREDNICY	5
2.	> 10 CM ŚREDNICY	10
2. USZKODZENIE KOŚCI SKLEPIENIA I PODSTAWY CZASZKI:		
1.	WGLĘBIENIA, SZCZELINY (FRAGMENTACJA)	4
3. UBYTEK W KOŚCIACH CZASZKI:		
A.		
1.	< 2,5 CM ŚREDNICY/DŁUGOŚCI	1
2.	2,5 – 5 CM ŚREDNICY/DŁUGOŚCI	5
3.	5 – 10 CM ŚREDNICY/DŁUGOŚCI	8
4.	> 10 CM ŚREDNICY/DŁUGOŚCI	10
UWAGA: JEŻELI PRZY USZKODZENIACH I UBYTKACH KOŚCI CZASZKI (POZ. 2 I 3) WYSTĘPUJĄ JEDNOCZEŚNIE USZKODZENIA POWŁOK CZASZKI (POZ. 1), NALEŻY OSOBNO OCENIAĆ STOPIEŃ TRWAŁEGO USZCZERBKU ZA USZKODZENIA LUB UBYTKI KOŚCI WEDŁUG POZ. 2 LUB 3 I OSOBNO ZA USZKODZENIA POWŁOK CZASZKI WEDŁUG POZ. 1.		
4. POWIKŁANIA TOWARZYSZĄCE USZKODZENIOM W POZ. 1, 2 I 3 OCENIA SIĘ DODATKOWO (NALEŻY DO POZYCJI PODSTAWOWEJ DODAC USZCZERBKU WYNIKAJĄCE Z POWIKŁAŃ – MAX. 25):		
A.		
1.	nawracający wyciek płynu mózgowo-rdzeniowego, przewlekłe zapalenia kości, ropowica podczepcowa leczona operacyjnie, zakrzepica powłok, przepuklina mózgowa	+5
5. PORAŻENIA I NIEDOWŁADY POŁOWICZE:		
A.		
1.	porażenie połowicze, porażenie kończyn dolnych uniemożliwiające samodzielne stanie i chodzenie 0–1° wg skali Lovette'a	100%
2.	głęboki niedowład połowiczny lub obu kończyn dolnych znacznie utrudniający sprawność kończyn 2° lub 2/3° wg skali Lovette'a	60%
3.	średniego stopnia niedowład połowiczny lub niedowład obu kończyn dolnych 3° lub 3/4° wg skali Lovette'a	40%
4.	nieznacznego stopnia (niewielki, dyskretny) niedowład połowiczny lub obu kończyn dolnych 4° lub 4/5° wg skali Lovette'a	10%
5.	porażenie kończyny górnej 0–1° wg skali Lovette'a z niedowładem kończyny dolnej 3–4° wg skali Lovette'a	
	prawej	70%
	lewej	60%
6.	niedowład kończyny górnej 3–4° wg skali Lovette'a z porażeniem kończyny dolnej 0–1° wg skali Lovette'a:	
	prawej	70%
	lewej	60%
7.	monoparezy pochodzenia ośrodkowego dotyczące kończyny górnej 0–1° wg skali Lovette'a:	
	prawej	40%
	lewej	30%

8.	monoparezy pochodzenia ośrodkowego dotyczące kończyny górnej 2°–2/3° wg skali Lovette'a:	
	prawej	30%
	lewej	25%
9.	monoparezy pochodzenia ośrodkowego dotyczące kończyny górnej 3–4° wg skali Lovette'a	
	prawej	10%
	lewej	5%
10.	monoparezy pochodzenia ośrodkowego dotyczące kończyny dolnej 0° wg skali Lovette'a	50%
11.	monoparezy pochodzenia ośrodkowego dotyczące kończyny dolnej 1–2° wg skali Lovette'a	30%
12.	monoparezy pochodzenia ośrodkowego dotyczące kończyny dolnej 3–4° wg skali Lovette'a	10%
SKALA LOVETTE'A		
0° – brak czynnego skurczu mięśnia – brak siły mięśniowej, 1° – ślad czynnego skurczu mięśnia – 10% prawidłowej siły mięśniowej, 2° – wyraźny skurcz mięśnia i zdolność wykonania ruchu przy pomocy i odciążeniu odcinka ruchomego – 25% prawidłowej siły mięśniowej, 3° – zdolność do wykonywania ruchu czynnego samodzielnego z pokonaniem ciężkości danego odcinka – 50% prawidłowej siły mięśniowej, 4° – zdolność do wykonania czynnego ruchu z pewnym oporem – 75% prawidłowej siły mięśniowej, 5° – prawidłowa siła, tj. zdolność wykonywania czynnego ruchu z pełnym oporem – 100% prawidłowej siły mięśniowej		
6. IZOLOWANE ZESPOŁY POZAPIRAMIDOWE:		
A.		
1.	utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający opieki osób trzecich	100
2.	zespół pozapiramidowy utrudniający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy wymagający stałej opieki osoby trzeciej, wyraźne zmiany psychiczne i kognitywne	80
3.	zespół pozapiramidowy utrudniający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy wymagający okresowej opieki osoby trzeciej, wyraźne zmiany psychiczne i kognitywne	70
4.	znaczne ograniczenie funkcjonowania w życiu codziennym, obecne zmiany psychiczne i kognitywne	60
5.	umiarkowane ograniczenie funkcjonowania w życiu codziennym z okresowo występującymi zaburzeniami psychicznymi	40
6.	zaznaczony zespół pozapiramidowy	15
7. ZABURZENIA RÓWNOWAGI I INNE POZA NIEDOWŁADEM ZABURZENIA SPRAWNOŚCI RUCHOWEJ (ATAKSJA, DYSMETRIA, INNE OBJAWY ZESPOŁU MOZDKOWEGO) POCHODZENIA MOZDKOWEGO:		
A.		
1.	zaburzenia równowagi uniemożliwiające chodzenie	100
2.	zaburzenia równowagi utrudniające w dużym stopniu chodzenie i uniemożliwiające wykonywanie jakiegokolwiek pracy zawodowej, znaczne utrudnienie wykonywania prac domowych	60
3.	zaburzenia równowagi utrudniające w dużym stopniu chodzenie, uniemożliwiające wykonywanie pracy zawodowej, jednak z możliwością wykonywania prac domowych	40
4.	zaburzenia równowagi utrudniające w małym stopniu chodzenie	10
5.	śladowe zaburzenia równowagi sporadycznie utrudniające chodzenie	5
8. PADACZKA POURAZOWA:		
A.		
1.	padaczka z bardzo częstymi napadami – 3 napady w tygodniu i więcej	40
2.	padaczka z napadami – powyżej 2 na miesiąc	25
3.	padaczka z napadami – 2 i mniej na miesiąc	15
4.	padaczka z napadami o różnej morfologii – bez utrat przytomności	8

9. ZABURZENIA NEUROLOGICZNE I PSYCHICZNE UWARUNKOWANE ORGANICZNIE (ENCEFALOPATIE):		
A. CIĘŻKIE ZABURZENIA PSYCHICZNE WYMAGAJĄCE STAŁEJ OPIEKI OSÓB TRZECICH (ZMIANY OTEPIENNE, UTRWALONE PSYCHOZY):		
1.	ciężkie zaburzenia psychiczne, wymagające stałej opieki osób trzecich (zmiany otępienne, utrwalone psychozy, częste i długotrwałe hospitalizacje psychiatryczne)	100
2.	ciężkie zaburzenia psychiczne, wymagające stałej opieki osób trzecich (zmiany otępienne, utrwalone psychozy, wymagające leczenia ambulatoryjnego oraz okresowo szpitalnego)	80
3.	ciężkie zaburzenia psychiczne, wymagające stałej opieki osób trzecich (zmiany otępienne, utrwalone psychozy, wymagające stałego ambulatoryjnego leczenia psychiatrycznego)	70
B. ENCEFALOPATIE ZE ZMIANAMI CHARAKTEROLOGICZNYMI:		
1.	znacznego stopnia zmiany otępienne ze zmianami charakterologicznymi wymagające całodobowej opieki osób trzecich	60
2.	znacznego stopnia zmiany otępienne mające wpływ na całodzienne funkcjonowanie wymagające w ciągu dnia pomocy osób trzecich	50
C. ENCEFALOPATIE Z UTRWALONYMI SKARGAMI SUBIEKTYWNYMI (BÓLE GŁOWY, ZAWROTY GŁOWY, WZMOŻONA POBUDLIWOŚĆ NERWOWA, TRUDNOŚĆ W SKUPIENIU UWAGI, ZABURZENIA PAMIĘCI, SNU):		
1.	znacznego stopnia nasilone objawy subiektywne, ograniczające funkcjonowanie w życiu codziennym, wymagające stałego i długotrwałego leczenia, obecne objawy neurologiczne oraz zmiany w badaniu neuropsychologicznym, (wg ICD-10, F07.2)	30
2.	umiarkowane ograniczenie funkcjonowania w życiu codziennym, obecne zmiany w badaniu neuropsychologicznym i/lub neurologicznym	20
3.	nieznaczne subiektywne objawy bez zmian w badaniu neurologicznym i neuropsychologicznym	5
10. NERWICE I ZESPOŁY NERWICOPODOBNE PO URAZIE CZASZKOWO – MÓZGOWYM LUB PO USZKODZENIU CIAŁA:		
A.		
1.	skargi subiektywne związane z urazem głowy lub uszkodzeniem ciała (nawracające bóle i zawroty głowy, męczliwość, nadpobudliwość, osłabienie pamięci, trudności w skupieniu uwagi, bezsenność) bez zmian w badaniach obrazowych – przebyte wstrząśnienie mózgu (z hospitalizacją)	1
2.	zespół stresu pourazowego, utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo-mózgowym lub po ciężkim uszkodzeniu ciała wymagające stałego leczenia psychiatrycznego	5
11. ZABURZENIA MOWY:		
A.		
1.	afazja całkowita (sensoryczna lub sensoryczno-motoryczna) z agrafią i aleksją	100
2.	afazja całkowita motoryczna	60
3.	afazja średniego i znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się	40
4.	afazja nieznacznego stopnia	10
12. ZESPOŁY PODWZGÓRZOWE POURAZOWE I INNE ZABURZENIA WEWNĄTRZWDZIELNICZE POCHODZENIA OŚRODKOWEGO (MOCZOWKA PROSTA, CUKRYCA, NADCIŻYNOŚĆ TARCZYCY, ITP.):		
A.		
1.	znacznie upośledzające czynność ustroju	40
2.	nieznacznie upośledzające czynność ustroju	20
13. USZKODZENIE CZĘŚCIOWE LUB CAŁKOWITE NERWÓW RUCHOWYCH GAŁKI OCZNEJ:		
A. NERWU OKORUCHOWEGO, W ZAKRESIE MIĘŚNI WEWNĘTRZNYCH OKA – W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA USZKODZENIA (KONIECZNE PRZEPROWADZENIE BADANIA OKULISTYCZNEGO):		
1.	znaczne	15
2.	umiarkowane	8
3.	niewielkie	3

B. NERWU OKORUCHOWEGO, W ZAKRESIE MIĘŚNI ZEWNĘTRZNYCH OKA:		
1.	z podwójnym widzeniem i opadnięciem całkowitym powieki	30
2.	podwójne widzenie, opadanie powieki	10
3.	podwójne widzenie, bez opadania powieki	5
C.		
1.	nerwu błoczkowego	3
D. NERWU ODWODZĄCEGO - W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA USZKODZENIA (PODWÓJNE WIDZENIE, OGRANICZENIE RUCHOMOŚCI):		
1.	całkowite	4
2.	częściowe	2
14. USZKODZENIE CZĘŚCIOWE LUB CAŁKOWITE NERWU TRÓJDZIELNEGO:		
A.		
1.	czuciowe (w tym neuralgia pourazowa)	4
2.	ruchowe	4
3.	czuciowo-ruchowe	10
15. USZKODZENIE CZĘŚCIOWE LUB CAŁKOWITE NERWU TWARZOWEGO:		
A.		
1.	obwodowe całkowite z niedomykaniem powieki	20
2.	obwodowe częściowe w zależności od nasilenia dolegliwości	5
3.	izolowane uszkodzenie centralne	5
16. USZKODZENIA CZĘŚCIOWE LUB CAŁKOWITE NERWÓW JĘZYKOWO – GARDŁOWEGO I BŁĘDNEGO W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA ZABURZEŃ MOWY I ODDECHU, KRAŻENIA I PRZEWODU POKARMOWEGO:		
A.		
1.	całkowite porażenie podniebienia, gardła i krtani	40
B. PORAŻENIE NERWU KRTANIEGO WSTECZNEGO:		
1.	jednostronne	5
2.	obustronne	30
C. PORAŻENIE NERWU JĘZYKOWO – GARDŁOWY, W ZALEŻNOŚCI OD TRUDNOŚCI POŁYKANIA:		
1.	znaczne	25
2.	umiarkowane	15
3.	niewielkie	5
D.		
1.	neuralgia nerwu językowo-gardłowego	20
17. USZKODZENIE CZĘŚCIOWE LUB CAŁKOWITE NERWU DODATKOWEGO:		
A.		
1.	całkowite, obejmujące mięsień mostkowo-obojędkowo-sutkowy oraz górną część mięśnia czworobocznego	10
2.	częściowe	3
18. USZKODZENIE CZĘŚCIOWE LUB CAŁKOWITE NERWU PODJĘZYKOWEGO:		
A.		
1.	całkowite z obecnością faskykulacji i zaników	20
2.	częściowe	5

USZKODZENIA TWARZY	Procent uszczerbku na zdrowiu
19. USZKODZENIA POWŁOK TWARZY (BLIZNY I UBYTKI):	
A. OSZPECENIA BEZ ZABURZEŃ FUNKCJI:	
1. blizna, przewaga zmiany pigmentacji skóry (do 5 cm długości/ średnicy)	1
2. blizna, przewaga zmiany pigmentacji skóry (powyżej 5 cm długości/ średnicy)	3
3. wyraźne, szpecące blizny do 5 cm długości/ średnicy	5

4.	wyraźne, szpecące blizny powyżej 5cm długości/ średnicy	10
B. OSZPECENIA Z ZABURZENIAMI FUNKCJI:		
1.	oszpeczenia połączone z dużymi zaburzeniami funkcji	30
2.	oszpeczenia z miernymi zaburzeniami funkcji	10
20. USZKODZENIA NOSA (ZŁAMANIA KOŚCI NOSA, USZKODZENIA CHRZĄSTKI, UBYTKI CZĘŚCI MIĘKKICH):		
A.		
1.	uszkodzenia nosa bez zaburzeń oddychania i powonienia – blizny i/ lub niewielkie zniekształcenie nosa	1
2.	uszkodzenie nosa z zaburzeniami oddychania – znacznego stopnia deformacja nosa lub utrata części nosa	5
3.	uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia	10
4.	utrata lub zaburzenia powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszki	5
5.	utrata znacznej części nosa lub utrata całkowita (łącznie z kością nosa)	25
UWAGA: O ILE ZNAJCZNEJ DEFORMACJI NOSA TOWARZYSZA BLIZNY NOSA, OCENIĄĆ ŁĄCZNIE WG PUNKTU 20. O ILE USZKODZENIE NOSA, WARG, POWIEK WCHODZI W ZESPÓŁ USZKODZEŃ OBJĘTYCH PUNKTEM 19, NALEŻY STOSOWAĆ OCENĘ WG PUNKTU 19).		
21. UTRATA ZĘBÓW (ZA KAŻDY ZĄB):		
A. SIEKACZE I KŁY:		
1.	częściowa	1
2.	całkowita	3
B. POZOSTAŁE ZĘBY:		
1.	częściowa	1
2.	całkowita	2
22. ZŁAMANIE SZCZĘKI LUB ŻUCHWY:		
A.		
1.	nieznacznego stopnia bez zaburzeń czynności stawu żuchwowego – skroniowego, leczone zachowawczo	1
2.	średniego stopnia bez zaburzeń czynności stawu żuchwowego – skroniowego, leczone operacyjnie	6
3.	znacznego stopnia z zaburzeniami czynności stawu żuchwowego – skroniowego, leczone zachowawczo lub operacyjnie	15
23. UTRATA SZCZĘKI LUB ŻUCHWY ŁĄCZNIE Z OSZPECENIEM I UTRATĄ ZĘBÓW:		
A.		
1.	częściowa	15
2.	całkowita	40
24. UBYTEK PODNIEBIENIA:		
A.		
1.	z zaburzeniami mowy i polykania	15
2.	z dużymi zaburzeniami mowy i polykania	30
25. UBYTKI JĘZYKA (RANY CIĘTE, OPARZENIA):		
A.		
1.	bez zaburzeń mowy i polykania	2
2.	ze średnio nasilonymi zaburzeniami mowy i polykania	10
3.	z dużymi zaburzeniami mowy i polykania	20
4.	całkowita utrata języka	50

USZKODZENIA NARZĄDU WZROKU	Procent uszczerbku na zdrowiu
26. OBNIŻENIE OSTROŚCI WZROKU BĄDŹ UTRATA JEDNEGO LUB OBOJGA OCZU:	
A.	

1. uszczerbek określa się na podstawie tabeli ostrości wzroku:												
Ostrość wzroku oka prawego:	1,0 (10/10)	0,9 (9/10)	0,8 (8/10)	0,7 (7/10)	0,6 (6/10)	0,5 (1/2)	0,4 (4/10)	0,3 (3/10)	0,2 (2/10)	0,1 (1/10)	0	
Ostrość wzroku oka lewego:	Procent trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu											
1,0 (10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	
0,9 (9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	
0,8 (8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	
0,7 (7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	
0,6 (6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	
0,5 (1/2)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	
0,4 (4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	
0,3 (3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	
0,2 (2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	
0,1 (1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	
0	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100	
UWAGA: OSTROŚĆ WZROKU ZAWSZE OKREŚLA SIĘ PO KOREKCJI SZKŁAMI ZARÓWNO PRZY ZMĘTNIENIU ROGÓWKI LUB SOCZEWKI, JAK I PRZY WSPÓLSTNIENIU USZKODZENIA SIATKÓWKI LUB NERWU WZROKOWEGO.												
B.												
1.	utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej										38	
27. PORAZENIE NASTAWNOŚCI (AKOMODACJI) – PRZY ZASTOSOWANIU SZKIEŁ KOREKCYJNYCH LUB SOCZEWEK KONTAKTOWYCH:												
A.												
1.	jednego oka										15	
2.	obojuż oczu										30	
28. USZKODZENIE GAŁKI OCZNEJ WSKUTEK URAZÓW TĘPYCH:												
A.												
1.	rozdarcie naczyniówki jednego oka										(poz. 26A)	
2.	zapalenie naczyniówki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego										(poz. 26A)	
3.	urazowe uszkodzenia płamki żółtej jednego oka										(poz. 26A)	
4.	zanik nerwu wzrokowego										(poz. 26A)	
29. USZKODZENIE GAŁKI OCZNEJ WSKUTEK URAZÓW DRAŻĄCYCH:												
A.												
1.	blizny rogówki lub twardówki (garbiak twardówki)										(poz. 26A)	
2.	zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki)										(poz. 26A)	
3.	ciało obce wewnątrzgałkowe powodujące obniżenie ostrości wzroku										10 + (poz. 26A)	
4.	ciało wewnątrzgałkowe nie powodujące obniżenia ostrości wzroku										10	
30. USZKODZENIE GAŁKI OCZNEJ WSKUTEK URAZÓW CHEMICZNYCH I TERMICZNYCH (OPARZENIA):												
A.												
1.											(poz. 26A)	
31. KONCENTRYCZNE ZWĘŻENIE POLA WIDZENIA:												
A. OCENIĄĆ NALEŻY WEDŁUG TABELI OCENY POLA WIDZENIA:												
1.											(poz. 31A)	
	Zwężenie do	Przy nienaruszonym drugim oku					W obu oczach			Przy ślepotcie drugiego oka		
	60°	0					0			35		
	50°	5					15			45		
	40°	10					25			55		

30°	15	50	70
20°	20	80	85
10°	25	90	95
poniżej 10°	35	95	100
32. POŁOWICZE NIEDOWIDZENIA:			
A.			
1.	dwuskroniowe		60
2.	dwunosowe		30
3.	jednoimienne		25
33. BEZSOCZEWKOWOŚĆ PO OPERACYJNYM USUNIĘCIU ZAĆMY URAZOWEJ:			
A.			
1.	w jednym oku		25
2.	w obu oczach		40
34. UTRATA SOCZEWKI:			
A. OCENIAĆ NALEŻY WEDŁUG POZ. 26A:			
1.	w jednym oku		min. 15
2.	w obu oczach		min. 30
35. ZABURZENIA W DROŹNOŚCI PRZEWODÓW ŁZOWYCH (ŁZAWIENIE):			
A.			
1.	w jednym oku		5
2.	w obu oczach		10
36. ODWARSTWIENIE SIATKÓWKI JEDNEGO OKA:			
A. OCENIAĆ NALEŻY WEDŁUG POZ. 26 A I POZ. 31A:			
1.			min. 15 – max. 35
37. JASKRA POURAZOWA:			
A.			
1.	bez zaburzeń pola widzenia i ostrości wzroku		2
2.	z zaburzeniem pola widzenia i ostrości wzroku oceniać wg tabeli ostrości wzroku (poz. 26) oraz tabeli koncentrycznego zwężenia pola widzenia (poz. 31), z tym zastrzeżeniem, że ogólny procent uszczerbku nie może wynosić więcej niż 35% za jedno oko i 100% za oba oczy		max. 100
38. ZAĆMA URAZOWA:			
A.			
1.			(poz. 26)
39. PRZEWLEKŁE ZAPALENIE SPOJÓWEK (OPARZENIA, URAZY):			
A.			
1.			1

USZKODZENIA NARZĄDU SŁUCHU						
40. UPOŚLEDZENIE OSTROŚCI SŁUCHU:						
A.						
1. Przy upośledzeniu ostrości słuchu procent uszczerbku na zdrowiu określa się wg tabeli:						
Ucho prawe	Słuch normalny	Nieznacznie upośledzony	Średnie upośledzenie	Duże upośledzenie	Upośledzenie graniczące z głuchotą	Głuchota zupełna
Ucho lewe						
W nawiasach podano stopień upośledzenia	(0%)	(30%)	(50%)	(70%)	(90%)	(100%)
PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU						
Słuch normalny (0%)	0	5	10	15	18	20
Nieznaczne upośledzenie (30%)	5	10	15	18	20	25

Średnie upośledzenie (50%)	10	15	18	20	25	30
Duże upośledzenie (70%)	15	18	20	25	30	35
Upośledzenie graniczące z głuchotą (90%)	18	20	25	30	35	40
Głuchota zupełna (100%)	20	25	30	35	40	50
UWAGA: W CELU WYKLUCZENIA AGRAWACJI LUB SYMULACJI OSTROŚĆ SŁUCHU POWINNO OKREŚLAĆ SIĘ BADANIEM AUDIOMETRYCZNYM I BADANIEM STROIKAMI.						
41. URAZY MAŁŻOWINY USZNEJ:						
A.						
1.	znieskształcenie małżowiny (blizny, oparzenia i odmrożenia)					1
2.	utrata części małżowiny					5
3.	utrata jednej małżowiny					15
4.	utrata obu małżowin					30
42. POURAZOWE ZWĘŻENIE LUB ZAROŚNIĘCIE PRZEWODU SŁUCHOWEGO ZEWNĘTRZNEGO JEDNOSTRONNE LUB OBUSTRONNE Z OSŁABIENIEM LUB PRZYTĘPIENIEM SŁUCHU:						
A.						
1.						(poz. 40)
43. PRZEWLEKŁE ROPNE ZAPALENIE UCHA ŚRODKOWEGO:						
A.						
1.	jednostronne					5
2.	obustronne					10
44. USZKODZENIE UCHA ŚRODKOWEGO W NASTĘPSTWIE ZŁAMANIA KOŚCI SKRONIOWEJ Z UPOŚLEDZENIEM SŁUCHU:						
A.						
1.						(poz. 40)
45. USZKODZENIE UCHA WEWNĘTRZNEGO:						
A.						
1.	z uszkodzeniem części słuchowej					(poz. 40)
2.	z uszkodzeniem części statycznej (zawroty głowy, nudności, niewielkie zaburzenia równowagi)					5
3.	z uszkodzeniem części statycznej (zawroty głowy, zaburzenia równowagi utrudniające poruszanie się, nudności, wymioty)					25
4.	z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej – część słuchową oceniać jak w pkt 1), część statyczną jak w pkt 2-3)					max. 60
46. USZKODZENIE NERWU TWARZOWEGO ŁĄCZNIE Z PĘKNIĘCIEM KOŚCI SKALISTEJ:						
A.						
1.	jednostronne					15
2.	obustronne					30

USZKODZENIA SZYI, KRTANI, TCHAWICY I PRZELĘKU		Procent uszczerbku na zdrowiu
47. USZKODZENIE GARDŁA:		
A.		
1.	niewielkie uszkodzenie z upośledzaniem funkcji połykania i artykulacji	5
2.	znaczne upośledzenie funkcji połykania i artykulacji	10
48. USZKODZENIE LUB ZWĘŻENIE KRTANI POZWALAJĄCE NA OBCHODZENIE SIĘ BEZ RURKI TCHAWICZEJ – W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA ZWĘŻENIA:		
A.		
1.	niewielka, sporadyczna duszność	5

2.	duszność przy umiarkowanych wysiłkach życia codziennego	15
49. USZKODZENIE KRTANI, POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ STAŁEGO NOSZENIA RURKI TCHAWICZEJ:		
A.		
1.	z zaburzeniami głosu - mowa przetykowa, gardłowa	35
2.	z bezgłosem	60
50. USZKODZENIE TCHAWICY:		
A.		
1.	bez niewydolności oddechowej	5
2.	duszność w trakcie wysiłku fizycznego	10
3.	duszność w trakcie chodzenia po poziomym odcinku drogi wymagająca okresowego zatrzymania się w celu nabrania powietrza	30
4.	duże zwężenie potwierdzone badaniem bronchoskopowym z dusznością spoczynkową	45
51. USZKODZENIE PRZĘŁYKU:		
A.		
1.	ze zwężeniem bez zaburzeń w odżywianiu	5
2.	częściowymi trudnościami w odżywianiu	10
3.	odżywianie tylko płynami	50
4.	całkowitą niedrożnością przełyku ze stałą przetoką żołądkową	80
52. USZKODZENIE TKANEK MIĘKKICH (SKÓRY I MIĘŚNI) SZYI – W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA RUCHOMOŚCI I USTAWIENIA GŁOWY:		
A.		
1.	blizny szyi nie powodujące zaburzeń ruchomości	1
2.	niewielkie ograniczenie ruchomości	5
3.	rozległe blizny, w znacznym stopniu ograniczona ruchomość szyi z niesymetrycznym ustawieniem głowy	15
UWAGA: USZKODZENIA TKANEK MIĘKKICH Z JEDNOCZESNYM USZKODZENIEM KRĘGOSŁUPA SZYJNEGO NALEŻY OCENIĆ WG POZ. 84.		

USZKODZENIA KLATKI PIERSIOWEJ I JEJ NASTĘPSTWA		Procent uszczerbku na zdrowiu
53. BLIZNY I UBYTKI MIĘŚNI KLATKI PIERSIOWEJ OGRANICZAJĄCE RUCHOMOŚĆ KLATKI PIERSIOWEJ :		
A.		
1.	dolegliwości przy szybkim chodzeniu po równym, wchodzeniu pod górę lub po schodach i dolegliwości spoczynkowe ustępujące po zmianie pozycji ciała	1
2.	dolegliwości podczas chodzenia po równym z rówieśnikami i dolegliwości spoczynkowe ustępujące po zmianie pozycji ciała	5
3.	dolegliwości (konieczność zatrzymania się dla nabrania powietrza lub do ustąpienia dolegliwości bólowych) w trakcie chodzenia po równym w swoim tempie i dolegliwości spoczynkowe ustępujące po zmianie pozycji ciała	10
4.	dolegliwości wysiłkowe i spoczynkowe stałe, niezależne od przyjętej pozycji ciała	30
54. UTRATA BRODAWKI SUTKOWEJ U KOBIET CZĘŚCIOWA:		
A.		
1.	częściowa	3
2.	całkowita	10
55. UTRATA GRUCZOŁU PIERSIOWEGO W ZALEŻNOŚCI OD WIELKOŚCI UBYTKU I BLIZN:		
A.		
1.	częściowa utrata	5
2.	całkowita utrata	20

3.	z częścią mięśnia piersiowego	30
56. ZŁAMANIE ŻEBER :		
A.		
1.	złamanie jednego żebra	1
2.	złamanie dwóch lub trzech żeber	2
3.	liczne złamanie żeber	5
4.	liczne złamania ze zniekształceniem i zmniejszeniem pojemności płuc	10
57. ZŁAMANIE MOSTKA:		
A.		
1.	bez zniekształceń	2
2.	z obecnością zniekształceń	5
58. USZKODZENIE PŁUC I OPŁUCNEJ (ZROSTY OPŁUCNOWE, USZKODZENIA TKANKI PŁUCNEJ, UBYTKI TKANKI PŁUCNEJ, CIAŁA OBCE):		
A.		
1.	uszkodzenie płuc i opłucnej bez cech niewydolności oddechowej	3
2.	z objawami niewydolności oddechowej niewielkiego stopnia – duszność przy szybkim chodzeniu po równym, wchodzeniu pod górę lub po schodach	10
3.	z objawami niewydolności oddechowej średniego stopnia – duszność i konieczność zatrzymania się dla nabrania powietrza) w trakcie chodzenia po równym	20
4.	z niewydolnością oddechową	30
59. USZKODZENIE TKANKI PŁUCNEJ POWIKŁANE PRZETOKAMI OSKRZELOWYMI, ROPNIEM PŁUC:		
A.		
1.	uszkodzenie tkanki płucnej powikłane przetokami oskrzelowymi, ropniem płuc przetoki – potwierdzone badaniem spirometrii i w badaniu gazometrycznym	+10
UWAGA: PRZY ORZEKANIU WEDŁUG POZ. 58 I 59 STOPIEŃ USZKODZENIA TKANKI PŁUCNEJ I NIEWYDOLNOŚCI ODDECHOWEJ NALEŻY POTWIERDZIĆ DODATKOWYMI BADANIAMI OBRAZOWYMI LUB CZYNNOŚCIOWYMI. KONIECZNA PEŁNA DOKUMENTACJA MEDYCZNA!		
60. USZKODZENIE SERCA LUB OSIERDZIA (POURAZOWE, POZAWAŁOWE):		
A.		
1.	z wydolnym układem krążenia, EF powyżej 55%, powyżej 10 MET, bez zaburzeń kurczliwości	5
2.	I klasa NYHA, EF 50% – 55%, powyżej 10 MET, niewielkie zaburzenia kurczliwości	10
3.	II klasa NYHA, EF 45% – 55%, 7 – 10 MET, umiarkowane zaburzenia kurczliwości	20
4.	III klasa NYHA, EF 35% – 45%, 5 – 7 MET, nasilone zaburzenia kurczliwości	30
5.	IV klasa NYHA, EF <35%, poniżej 5 MET, znaczne zaburzenia kurczliwości	40
61. USZKODZENIA PRZEPONY – ROZERWANIE PRZEPONY, PRZEPUKLINY PRZEPONOWE:		
A.		
1.	bez zaburzeń funkcji – po leczeniu operacyjnym	4
2.	zaburzenia średniego stopnia	10
3.	zaburzenia dużego stopnia z niewydolnością oddechową – potwierdzone badaniem spirometrycznym i gazometrycznym	30
USZKODZENIA BRZUCHA I ICH NASTĘPSTWA		Procent uszczerbku na zdrowiu
62. USZKODZENIA POWŁOK JAMY BRZUSZNEJ (PRZEPUKLINY POURAZOWE, PRZETOKI) – W ZALEŻNOŚCI OD UMIEJSCOWIENIA I ROZMIARÓW USZKODZENIA POWŁOK JAMY BRZUSZNEJ:		

A.		
1.	< 5 cm długości/średnicy	1
2.	> 5 cm długości/średnicy	3
3.	ubytki mięśniowe bez przepukliny	5
4.	przepuklina	10
5.	przetoki będące wynikiem powikłań pourazowych	15
UWAGA: ZA PRZEPUKLINY POURAZOWE UWAŻA SIĘ PRZEPUKLINY SPOWODOWANE URAZOWYM USZKODZENIEM POWŁOK BRZUSZNYCH (NP. PO ROZERWANIU MIĘŚNI POWŁOK BRZUSZNYCH).		
63. USZKODZENIE ŻOŁĄDKA, JELIT I SIECI:		
A.		
1.	po leczeniu operacyjnym, bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego	5
2.	po leczeniu operacyjnym z niewielkiego stopnia zaburzeniami funkcji i dostatecznym stanem odżywiania	8
3.	z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywiania – zaburzenia stanu odżywiania	10
4.	z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywiania – odżywianie jedynie pozajelitowe	50
64. PRZETOKI JELITOWE, KAŁOWE I ODBYT SZTUCZNY – W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA ZANIECZYSZCZANIA SIĘ I ZMIAN ZAPALNYCH TKANEK OTACZAJĄCYCH PRZETOKĘ:		
A.		
1.	jelita cienkiego	30
2.	jelita grubego	20
65. USZKODZENIA DUŻYCH NACZYŃ KRWIONOŚNYCH JAMY BRZUSZNEJ I MIEDNICY NIEPOWODUJĄCE UPOŚLEDZENIA FUNKCJI INNYCH NARZĄDÓW W ZALEŻNOŚCI OD ROZLEGŁOŚCI USZKODZENIA NACZYŃ:		
A.		
1.		8
66. USZKODZENIA ZWIERACZA ODBYTU:		
A.		
1.	blizny, zwężenia, niewielkie dolegliwości	1
2.	powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów	40
67. WYPADNIĘCIE ODBYTNIICY – W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA WYPADNIĘCIA:		
A.		
1.	pełnościenne uszkodzenie – bez zaburzeń funkcji	5
2.	wypadanie odbytnicy	10
68. USZKODZENIA ŚLEDZIONY:		
A.		
1.	leczone zachowawczo (krwiak, pęknięcie narządu)	2
2.	leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	5
3.	utrata śledziony u osób powyżej 18 roku życia	15
4.	utrata śledziony u osób w wieku 18 lat i poniżej	20
69. USZKODZENIA WĄTROBY I PRZEWODÓW ŻÓŁCIOWYCH, PĘCZERZYKA ŻÓŁCIOWEGO LUB TRZUSTKI W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA POWIKŁAŃ:		
A.		
1.	bez zaburzeń funkcjonalnych, utrata pęcherzyka żółciowego	4
2.	zaburzenia czynności wątroby w stopniu A wg Childa-Pugha, zaburzenia czynności zewnątrzwydzielniczej trzustki niewielkiego stopnia lub utrata części narządu	8
3.	zaburzenia czynności wątroby w stopniu B wg Childa-Pugha, zaburzenia czynności zewnątrz- i wewnątrzwydzielniczej trzustki średniego stopnia lub utrata znacznej części narządu	15

4.	zaburzenia czynności wątroby w stopniu C wg Childa-Pugha, ciężkie zaburzenia czynności zewnątrz- i wewnątrzwydzielniczej trzustki	20
----	---	----

USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOPŁCIOWYCH		Procent uszczerbku na zdrowiu
70. USZKODZENIE NEREK		
A.		
1.	uszkodzenie nerki bez zaburzeń funkcji (krwiak, pęknięcie narządu – potwierdzone badaniem obrazowym)	4
2.	uszkodzenie jednej nerki lub obu nerek powodujące upośledzenie ich funkcji	10
71. UTRATA JEDNEJ NERKI PRZY DRUGIEJ ZDROWEJ I PRAWIDŁOWO DZIAŁAJĄCEJ:		
A.		
1.		25
72. UTRATA JEDNEJ NERKI PRZY UPOŚLEDZENIU FUNKCJONOWANIA DRUGIEJ NERKI:		
A.		
1.		40
73. USZKODZENIE MOCZOWODU POWODUJĄCE ZAWĘŻENIE JEGO ŚWIATŁA:		
A.		
1.	niewpowodujące zaburzeń funkcji	4
2.	zaburzeniem funkcji układu moczowego	10
74. USZKODZENIE PĘCZERZA:		
A.		
1.	bez zaburzeń funkcji leczone operacyjnie	5
2.	z zaburzeniami funkcji – potwierdzone w badaniach dodatkowych i urodynamicznych	15
75. PRZETOKI GÓRNYCH DRÓG MOCZOWYCH I PĘCZERZA MOCZOWEGO:		
A.		
1.		+10
76. USZKODZENIE CEWKI MOCZOWEJ:		
A.		
1.	powodujące trudności w oddawaniu moczu	8
2.	z nietrzymaniem moczu lub zaleganiem moczu	20
77. UTRATA PRĄCIA:		
A.		
1.		40
78. CZĘŚCIOWA UTRATA PRĄCIA:		
A.		
1.		20
79. UTRATA JEDNEGO JĄDRA LUB JAJNIKA:		
A.		
1.		20
80. UTRATA OBU JĄDER LUB JAJNIKÓW:		
A.		
1.		40
81. POURAZOWY WODNIAK JĄDRA:		
A.		
1.		2
82. UTRATA LUB USZKODZENIE MACICY:		
A.		
1.	uszkodzenie lub częściowa utrata	5
2.	utrata	30

83. USZKODZENIE KROCZA, WORKA MOSZNOWEGO, SROMU, POCHWY, POŚLADKÓW:		
A.		
1.	blizny, ubytki, deformacje	1
2.	wypadanie pochwy	10
3.	wypadanie pochwy i macicy	30

USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA I RDZENIA KRĘGOWEGO		Procent uszczerbku na zdrowiu
84. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA W ODCINKU SZYJNYM:		
A.		
1.	skręcenie, stłuczenie, niewielkie uszkodzenie aparatu więzadłowego – z przemieszczeniem kręgów poniżej 3 mm lub niestabilność kątowa poniżej 12°	1
2.	ze złamaniem blaszki granicznej lub kompresją trzonu kręgu do 25% wysokości kręgu, inne złamanie kręgu powodujące zniekształcenie średniego stopnia, podwichnięcie (potwierdzone czynnościowymi badaniami RTG), stan po usunięciu jądra miazdżystego, usztywnienie operacyjne	5
3.	zmiany pourazowe ze znacznym ograniczeniem ruchomości we wszystkich płaszczyznach	15
4.	złamanie z kompresją trzonu powyżej 25%, inne złamanie kręgu powodujące zniekształcenie dużego stopnia, zwichnięcie, usztywnienie operacyjne	20
5.	wielopoziomowe zmiany pourazowe powodujące przymusowe ustawienie głowy w pozycji skrajnie czynnościowo niekorzystnej	50
85. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA W ODCINKU PIERSIOWYM (TH 1 – TH 11):		
A.		
1.	bez zniekształceń kręgów z niewielkim ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji lub zginania do 20%	1
2.	ze zniekształceniem kręgów z niewielkim ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji lub zginania powyżej 20%	10
3.	złamania ze znacznym zniekształceniem w obrazie RTG i TK/MRI, całkowitym zeszczywnieniem (usztywnienia operacyjne)	20
86. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA W ODCINKU PIERSIOWYM I ŁĘDŹWIOWYM (TH 12-L5):		
A.		
1.	skręcenie, stłuczenie, z niewielkim uszkodzeniem aparatu więzadłowego	2
2.	złamanie blaszki granicznej lub kompresja trzonu kręgu do 25% wysokości kręgu, inne złamanie kręgu powodujące zniekształcenie średniego stopnia, stan po usunięciu jądra miazdżystego	5
3.	złamanie z kompresją trzonu powyżej 25%, inne złamanie kręgu powodujące zniekształcenie dużego stopnia, zwichnięcie, usztywnienie operacyjne	15
4.	zeszczywnienie	40
87. IZOLOWANE ZŁAMANIA WYROSTKÓW POPRZECZNYCH LUB OŚCISTYCH:		
A.		
1.	złamanie jednego wyrostka poprzecznego lub ościstego kręgu, złamanie kości guzicznej	1
2.	mnogie złamanie wyrostków poprzecznych lub ościstych kręgów (w zależności od liczby, stopnia przemieszczenia i ograniczenia ruchomości kręgosłupa)	2
88. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA POWIKŁANE ZAPALENIEM KRĘGÓW LUB OBECNOŚCIĄ CIAŁA OBCEGO (WG POZYCJI 84-87):		

A.		
1.		+5
UWAGA: POURAZOWA NIESTABILNOŚĆ LUB POURAZOWY KRĘGOSŁUP OCENIAĆ NALEŻY WG POZYCJI 84-88. USZKODZENIA MIĘŚNI KRĘGOSŁUPA OCENIAĆ WG STOPNIA OGRANICZENIA RUCHOMOŚCI KRĘGOSŁUPA NA DANYM ODCINKU.		
89. USZKODZENIA RDZENIA KRĘGOWEGO:		
A.		
1.	porażenie kończyn górnych i/lub dolnych 0–1° w skali Lovette'a, głęboki niedowład czterokończynowy 2° w skali Lovette'a, zespół Brown-Sequarda, będący następstwem połowiczego uszkodzenia rdzenia w odcinku szyjnym z porażeniem kończyn 0–1° w skali Lovette'a	100
2.	głęboki niedowład kończyn górnych lub dolnych – 2° w skali Lovette'a, niedowład czterokończynowy 3° w skali Lovette'a, zespół Brown-Sequarda, będący następstwem połowiczego uszkodzenia rdzenia w odcinku szyjnym z niedowładem kończyn 2° w skali Lovette'a	60
3.	średniego stopnia niedowład kończyn górnych lub dolnych – 3° w skali Lovette'a, zespół Brown-Sequarda, będący następstwem połowiczego uszkodzenia rdzenia w odcinku szyjnym z niedowładem kończyn 3° w skali Lovette'a, lub połowicze uszkodzenie rdzenia w odcinku piersiowym – z niedowładem kończyny dolnej 0–2° w skali Lovette'a	30
4.	niewielki niedowład kończyn górnych i/lub dolnych – 4° w skali Lovette'a z zaburzeniami ze strony zwieraczy i zaburzeniami ze strony narządów płciowych, zespół Brown-Sequarda, będący następstwem połowiczego uszkodzenia rdzenia w odcinku szyjnym z niedowładem kończyn 4° w skali Lovette'a lub połowicze uszkodzenie rdzenia w odcinku piersiowym – z niedowładem kończyny dolnej 3–4° w skali Lovette'a, izolowane zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych, zespół stożka końcowego	20
5.	niewielki niedowład kończyn górnych i/lub dolnych – 4° w skali Lovette'a bez zaburzeń ze strony zwieraczy i narządów płciowych, zaburzeń troficznych	5
90. URAZOWE ZESPOŁY KORZENIOWE (BÓLOWE, RUCHOWE LUB MIESZANE):		
A.		
1.	szyjne bólowe	2
2.	szyjne bez niedowładów – ból, zaburzenia czucia, osłabienie lub brak odruchów	5
3.	szyjne z obecnością niedowładów	10
4.	piersiowe	2
5.	łędźwiowo-krzyżowe bólowe	2
6.	łędźwiowo-krzyżowe bez niedowładów – ból, zaburzenia czucia, osłabienie lub brak odruchów	5
7.	łędźwiowo-krzyżowe z obecnością niedowładów	10
8.	guziczne	2

USZKODZENIA MIĘDNICY		Procent uszczerbku na zdrowiu
91. ROZEJŚCIE SIĘ SPOJENIA ŁONOWEGO LUB ROZERWANIE STAWU KRZYŻOWO-BIODROWEGO:		
A.		
1.	rozejście spojenia łonowego bez dolegliwości w stawie krzyżowo-biodrowym i bez zaburzeń chodu	1
2.	rozejście spojenia powodujące dolegliwości w stawie krzyżowo-biodrowym, z zaburzeniami chodzenia	5

3.	rozejście, zwichnięcie spojenia łonowego ze zwichnięciem stawu krzyżowo-biodrowego leczone operacyjnie	20
92. ZŁAMANIE MIEDNICY Z PRZERWANIEM OBRĘCZY KOŃCZYNY DOLNEJ JEDNO- LUB WIELOMIEJSKOWE:		
A.		
1.	w odcinku przednim jednostronne (kość łonowa, kość łonowa i kulszowa) leczone zachowawczo	5
2.	w odcinku przednim jednostronne (kość łonowa, kość łonowa i kulszowa) leczone operacyjnie	10
3.	w odcinku przednim obustronnie leczone zachowawczo	5
4.	w odcinku przednim obustronnie leczone operacyjnie	10
5.	w odcinku przednim i tylnym (typ Malgaignea)	15
6.	w odcinku przednim i tylnym obustronnie	40
93. ZŁAMANIE PANEWKI STAWU BIODROWEGO Z CENTRALNYM LUB BEZ CENTRALNEGO ZWICHNIĘCIA STAWU:		
A.		
1.	I stopnia	8
2.	II stopnia	15
3.	III stopnia	25
4.	IV stopnia	35
94. IZOLOWANE ZŁAMANIE KOŚCI MIEDNICY I KOŚCI KRZYŻOWEJ:		
A.		
1.	jednomiejskowe złamanie kości miednicy (np. złamanie jednej gałęzi kości łonowej lub kulszowej), kości krzyżowej – bez zniekształcenia i bez zaburzenia funkcji	3
2.	mnogie złamania kości miednicy i/lub kości krzyżowej – bez zniekształcenia i bez zaburzenia funkcji	5
3.	jednomiejskowe złamanie kości miednicy i/lub kości krzyżowej – ze zniekształceniem i z zaburzeniami funkcji	6
4.	mnogie złamania kości miednicy i/lub kości krzyżowej ze zniekształceniem i z zaburzeniami funkcji	10

USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ		Procent uszczerbku na zdrowiu	
A. ŁOPATKA		prawa	lewa
95. ZŁAMANIE ŁOPATKI:			
A.			
1.	złamanie wygojone z miejscowymi dolegliwościami bez ograniczeń zakresu ruchomości w stawie	2	1
2.	złamanie wygojone z niewielkimi przemieszczeniami z miejscowymi dolegliwościami i ograniczeniami ruchomości w postaci ograniczenia unoszenia ramienia do 140°	4	2
3.	złamania wygojone z przemieszczeniem, z większymi dolegliwościami bólowymi oraz z wytworzeniem przykurczu nie pozwalającego na unoszenie ramienia	8	6
4.	wygojone złamanie szyjki i panewki z dużym przemieszczeniem, przykurczem w stawie łopatkowo-ramiennym, z dużymi zanikami mięśni i innymi zmianami	30	25
UWAGA: NORMY POZYCJI 95 ZAWIERAJĄ RÓWNIEŻ EWENTUALNE POWIKŁANIA NEUROLOGICZNE!			
B. OBOJCZYK		prawa	lewa
96. ZŁAMANIE OBOJCZYKA:			
A.			
1.	niewielkie zniekształcenie, bez ograniczenia ruchów	3	2

2.	średniego stopnia zniekształcenie i ograniczenie ruchu miernego stopnia	5	3
3.	znaczna deformacja, powodująca bliznowaty przykurcz stawu barkowego, zaniki mięśni obręczy barkowej z ograniczeniem sprawności sprowadzającym się do możliwości unoszenia ramienia i z ograniczeniami ruchów rotacyjnych	10	8
97. STAW RZEKOMY OBOJCZYKA:			
A.			
1.	wyraźna deformacja powodująca ograniczenia zakresu ruchów w stawie łopatkowo-ramiennym	10	5
98. PODWICHNIĘCIE, ZWICHNIĘCIE STAWU OBOJCZYKOWO-BARKOWEGO LUB OBOJCZYKOWO-MOSTKOWEGO:			
A.			
1.	niewielka deformacja, uszkodzenia I stopnia	2	1
2.	deformacja, uszkodzenia II stopnia	4	3
3.	wyraźna deformacja, uszkodzenia III stopnia z ograniczeniem zakresu ruchomości w stawie łopatkowo-ramiennym, z ograniczeniem ruchów rotacyjnych	8	6
4.	znaczna deformacja, zaniki mięśniowe z dużym ograniczeniem ruchomości w stawie łopatkowo-barkowego	10	8
99. USZKODZENIA OBOJCZYKA POWIKŁANE PRZEWLEKŁYM ZAPALENIEM KOŚCI I OBECNOŚCIĄ CIAŁ OBCYCH – OCENIA SIĘ WG POZYCJI 96-98 ZWIĘKSZAJĄC STOPIEŃ USZCZERBKU O:			
A.			
1.	przewlekłe zapalenia kości	+1	
2.	ciała obce (z wyjątkiem ciał obcych zastosowanych w wyniku operacji)	+1	
UWAGA: PRZY WSPÓLSTNIEJĄCYCH POWIKŁANIACH NEUROLOGICZNYCH NALEŻY STOSOWAĆ OCENĘ WG POZYCJI DOTYCZĄCYCH USZKODZEŃ ODPOWIEDNICH ODCINKÓW KOŃCZYNY – W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA OGRANICZENIA FUNKCJI			
		C. BARK	
		prawa	lewa
100. USZKODZENIE STAWU ŁOPATKOWO – RAMIENNEGO – W ZALEŻNOŚCI OD BLIŹN, OGRANICZEŃ RUCHOMOŚCI, ZANIKÓW MIĘŚNI, PRZEMIESZCZEŃ, ZNIEKSZTAŁCEN ZŁAMANEJ GŁOWY NASADY BLIŻSZEJ KOŚCI RAMIENNEJ I INNYCH ZMIAN WTÓRNYCH:			
A.			
1.	niewielka deformacja	1	1
2.	znaczna deformacja, bliznowaty przykurcz, zaniki mięśnia naramiennego, mięśni obręczy barkowej z ograniczeniem sprawności sprowadzającym się do możliwości unoszenia ramienia do kąta 100°	10	5
3.	znaczna deformacja stawu ze znacznymi dolegliwościami, powodującymi duże zaburzenia funkcji zbliżone do zeszywnienia stawu w pozycji czynnościowo niekorzystnej	20	15
101. ZASTARZAŁE, NIEODPROWADZALNE ZWICHNIĘCIE STAWU BARKOWEGO:			
A.			
1.	nieodprowadzalne zwichnięcie	18	15
102. STAW CEPOWY W NASTĘPSTWIE POURAZOWYCH UBYTKÓW KOŚCI:			
A.			
1.	Staw cepowy z możliwością wykonywania ruchów czynnych barku	25	20
2.	Staw cepowy z możliwością wykonywania jedynie ruchów biernych barku bez istotnych ubytków ruchu, ze skróceniem długości ramienia do 5 cm	30	25
3.	Staw cepowy z możliwością wykonywania jedynie ruchów biernych barku ze znacznymi ubytkami kości, ze skróceniem wymiaru ramienia ponad 5 cm	40	35
103. ZESZTYWNIENIE STAWU BARKOWEGO:			
A.			
1.	z zaburzoną czynnością stawu łokciowego i z niezadowalającą substytucją ruchu w stawie łopatkowo-ramiennym	20	15

2.	w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	35	30
104. BLIZNOWATY PRZYKURCZ STAWU BARKOWEGO:			
A.			
1.	niewielkie ograniczenie ruchomości	2	1
2.	wyraźny przykurcz z zaburzeniami ruchomości	6	3
3.	wyraźny przykurcz z możliwością unoszenia kończyny do kąta 100°	12	6
105. USZKODZENIE BARKU POWIKŁANE PRZEWEŁKŁYM ZAPALENIEM KOŚCI, OBECNOŚCIĄ CIAŁ OBCYCH, Z PRZETOKAMI I ZMIANAMI NEUROLOGICZNYMI – OCENIA SIĘ WG POZYCJI 100-105, ZWIĘKSZAJĄC STOPIEŃ USZCZERBKU W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA POWIKŁAŃ I ZABURZEŃ FUNKCJI O:			
A.			
1.	przewlekłe zapalenie kości	1	1
2.	ciała obce (z wyjątkiem ciał obcych zastosowanych w wyniku operacji)	1	1
3.	przetoki	1	1
106. UTRATA KOŃCZYNY W BARKU:			
A.			
1.		75	70
107. UTRATA KOŃCZYNY WRAZ Z ŁOPATKĄ:			
A.			
1.		80	70
		D. RAMIĘ	prawa lewa
108. ZŁAMANIE TRZONU KOŚCI RAMIENNEJ (W ZALEŻNOŚCI OD PRZEMIESZCZEŃ, OGRANICZEŃ W STAWIE ŁOPATKOWO-RAMIENNYM I ŁOKCIOWYM):			
A.			
1.	złamanie trzonu kości ramiennej wygojone lub nieznacznym zagięciem osiowym, nieznacznie zaburzające czynność kończyny i dające głównie dolegliwości subiektywne	3	2
2.	złamanie trzonu kości ramiennej wygojone z zagięciem kątowym ponad 20° lub rotacyjnym, istotnie zaburzające czynność kończyny	10	8
3.	złamanie trzonu kości ramiennej wygojone ze skróceniem > 3 cm i ze znacznymi zagięciami kątowym lub rotacyjnym oraz z zeszywnieniem łokcia	15	10
4.	złamanie trzonu kości ramiennej wygojone ze skróceniem > 5 cm i ze znacznymi zagięciami kątowym lub z rotacyjnym oraz z zeszywnieniem łokcia i barku oraz z niedowładem nerwu promieniowego	24	20
109. USZKODZENIA MIĘŚNI, ŚCIEGIEN I ICH PRZYCZEPÓW, NERWÓW RAMIENIA:			
A.			
1.	uszkodzenie ścięgien mięśni i ich przyczepów powodujące niewielkie upośledzenie funkcji oraz dolegliwości głównie subiektywne	1	1
2.	uszkodzenie ścięgien, mięśni i ich przyczepów powodujące średnie upośledzenie funkcji z osłabieniem siły mięśni (zerwania ścięgien i brzuśców mięśnia dwugłowego i trójgłowego)	5	4
3.	uszkodzenie ścięgien, mięśni i ich przyczepów powodujące upośledzenie funkcji z osłabieniem siły mięśni (zerwania ścięgien i brzuśców mięśnia dwugłowego i trójgłowego) lub znaczne ograniczenia ruchomości łokcia do kąta prostego	7	5
4.	uszkodzenie ścięgien, mięśni i ich przyczepów powodujące zniesienie funkcji zginania lub prostowania łokcia, lub przykurcz łokcia w pozycji zbliżonej do kąta prostego	15	10
110. UTRATA KOŃCZYNY W OBRĘBIE RAMIENIA:			
A.			
1.	z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej	70	65

2.	przy dłuższych kikutach	65	60
111. PRZEPUKLINY MIĘŚNIOWE RAMIENIA:			
		1	1
		E. STAW ŁOKCIOWY	prawa lewa
112. ZŁAMANIE W OBRĘBIE ŁOKCIA (NASADA DALSA KOŚCI RAMIENINEJ, NASADA BLIŻSZA KOŚCI PROMIENIOWEJ I ŁOKCIOWEJ):			
A.			
1.	dolegliwości głównie subiektywne oraz ograniczenia ruchomości głównie wyprostu i podobne ograniczenia ruchów rotacyjnych, przy jednocześnie zachowanej osi stawu	1	1
2.	następstwa w postaci ograniczeń ruchomości obejmujące zakres od 20° do 130°, z zachowaniem ruchów obrotowych powyżej 130° (w sumie supinacji i pronacji), z zachowaną osią stawu	5	3
3.	następstwa w postaci ograniczeń ruchomości obejmujące zakres od 40° do 130°, z zachowaniem ruchów obrotowych powyżej 110° (w sumie supinacji i pronacji), z zachowaną osią stawu	10	8
4.	następstwa w postaci ograniczeń ruchomości obejmujące zakres od 75° do 130°, z zachowaniem ruchów obrotowych lub całkowite zniesienie ruchów obrotowych < 45°, przy zakresie ruchomości łokcia 50°-130° oraz przy zaburzeniach osi łokcia powyżej 15° koślawości oraz 15° szpotawości	20	15
113. ZESZTYWNIENIE STAWU ŁOKCIOWEGO:			
A.			
1.	w zgięciu zbliżonym do kąta prostego (75°-110°), przy zachowanych ruchach obrotowych	25	20
2.	z brakiem ruchów obrotowych	30	25
3.	w ustawieniu wyprostnym lub zbliżonym (160°-180°)	35	30
4.	w innych ustawieniach: w pozycji zbliżonej do kąta prostego, w pozycji zgięcia 50° i powyżej	30	25
114. USZKODZENIA ŁOKCIA – ZWICHNIĘCIA, SKRĘCENIA, ORAZ ZABURZENIA NEUROLOGICZNE:			
A.			
1.	następstwa w postaci ograniczeń ruchomości z zachowaniem ruchów obrotowych	2	1
2.	ograniczenia ruchomości od wyprostu od 40° do 90° zgięcia oraz ograniczenia ruchów rotacyjnych dające w sumie 110° rotacji lub z przykurczem w maksymalnej pronacji	8	5
3.	ograniczenia ruchomości zbliżone do zeszywnienia łokcia w pozycji bliskiej 90° z zachowanym, lecz ograniczonym ruchem rotacji poniżej 45° lub z przykurczem w maksymalnej supinacji	15	10
UWAGA: WSZELKIE INNE USZKODZENIA W OBRĘBIE STAWU ŁOKCIOWEGO – OCENIAĆ WG POZ. 112-113			
115. CEPOWY STAW ŁOKCIOWY – W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA WIOTKOŚCI I STANU MIĘŚNI:			
A.			
1.	z zachowaną i dającą użyteczność czynnością stawu łokciowego	15	10
2.	ze śladem ruchu dowolnego, śladowa użyteczność stawu łokciowego	20	16
3.	całkowicie wiotki staw, z niestabilnością wielopłaszczyznową, całkowita bezużyteczność czynnościowa stawu łokciowego	28	20
		F. PRZEDRAMIĘ	prawa lewa
116. ZŁAMANIA W OBRĘBIE DALSZYCH NASAD JEDNEJ LUB OBU KOŚCI PRZEDRAMIENIA, POWODUJĄCE OGRANICZENIA RUCHOMOŚCI NADGARSTKA I ZNIEKSZTAŁCENIA:			
A.			

1.	następstwa w postaci dolegliwości głównie subiektywnych oraz bez lub z ograniczeniem ruchomości rotacji i ograniczenia ruchów zginania i prostowania nadgarstka oraz niewielkie ograniczenia ruchów łokcia	3	2
2.	następstwa złamań wygojonych z przemieszczeniami powodującymi ograniczenie zakresu ruchomości nadgarstka poniżej 20° (na pograniczu zeszywnienia) jednak w pozycji czynnościowo korzystnej z ewentualną dewiacją nadgarstka, przy istotnych ograniczeniach zakresu ruchów rotacji przedramienia	5	4
3.	następstwa w postaci wygojenia ze znacznymi przemieszczeniami w efekcie zeszywnieniem nadgarstka w pozycji czynnościowo korzystnej, z ograniczeniem ruchów rotacyjnych przedramienia do 110°, z upośledzeniem ruchów palców z aburzającym precyzyjny chwyt	10	8
4.	następstwa w postaci zeszywnienia nadgarstka w pozycji czynnościowo niekorzystnej, ze zniesieniem ruchów rotacji przedramienia, z zeszywnieniem palców i powikłane zespołem algodystroficznym	20	15
117. ZŁAMANIA TRZONÓW JEDNEJ LUB OBU KOŚCI PRZEDRAMIENIA:			
A.			
1.	następstwa w postaci dolegliwości głównie subiektywnych oraz bez lub z ograniczeniem ruchomości rotacji i ograniczenia ruchów zginania i prostowania nadgarstka oraz niewielkie ograniczenia ruchów łokcia	2	1
2.	następstwa złamań wygojonych z przemieszczeniem, powodującym ograniczenia zakresu ruchomości nadgarstka do 30° (25% fizjologicznego zakresu ruchomości), obejmujące pozycję pośrednią, oraz ograniczenia zakresu ruchomości łokcia z ubytkiem wyprostu, oraz przy istotnych ograniczeniach rotacji	5	4
3.	złamania wygojone ze znacznym przemieszczeniem, ze skróceniem jednej z kości przedramienia, z wtórnymi zmianami w obrębie nadgarstka w postaci zeszywnienia i/lub dewiacji	10	8
4.	złamania wygojone ze znacznym przemieszczeniem, ze skróceniem jednej z kości lub ze wzrostem krzyżowym pomiędzy kośćmi przedramienia, z całkowitym zniesieniem ruchów rotacyjnych, z zeszywnieniem łokcia w pozycji zbliżonej do 90°, oraz z zaburzeniem sprawności chwytu ręki	20	18
118. USZKODZENIA CZĘŚCI MIĘKKICH PRZEDRAMIENIA, SKÓRY, MIĘŚNI, ŚCIĘGIEN, NACZYŃ:			
A.			
1.	blizny, miejscowe dolegliwości i towarzyszące im zmiany troficzne nie upośledzające funkcji przedramienia i ręki w sposób istotny	1	1
2.	następstwa w postaci blizn powodujących dolegliwości subiektywne i ograniczenia ruchomości w zakresie 60° (około 50% należnego zakresu ruchu) obejmujące pozycje pośrednią łokcia lub nadgarstka	5	3
3.	następstwa w postaci blizn, zmian troficznych i przykurczów powodujących znaczne ograniczenia ruchomości w zakresie 20° (około 15% należnego zakresu ruchu) przy ograniczonym, ale możliwym do wykonania ruchu rotacji przedramienia lub powodujące przykurcz w pozycji odbiegającej od czynnościowo korzystnej	10	8
119. STAW RZEKOMY KOŚCI ŁOKCIOWEJ LUB PROMIENIOWEJ:			
A.			
1.	staw rzekomy jednej z kości przedramienia z niewielką patologiczną ruchomością, z zachowaną osią kończyny oraz z zachowaną ruchomością nadgarstka, bez upośledzenia funkcji chwytnej ręki, z zachowaną ruchomością łokcia, bez zmian troficznych	10	10

2.	staw rzekomy jednej z kości przedramienia z niewielką patologiczną ruchomością, z zachowaną osią kończyny oraz z zachowaną ruchomością nadgarstka, z miernym upośledzeniem funkcji chwytnej ręki, z zachowaną ruchomością łokcia, bez zmian troficznych	16	12
3.	staw rzekomy jednej z kości przedramienia powodujący stałą patologiczną ruchomość, z zaburzoną osią przedramienia, z ograniczoną ruchomością nadgarstka, z wyraźnym upośledzeniem funkcji chwytnej ręki, a także ze zmianami troficznymi	28	24
120. BRAK ZROSTU, STAW RZEKOMY OBU KOŚCI PRZEDRAMIENIA:			
A.			
1.	staw rzekomy obu kości przedramienia z niewielką patologiczną ruchomością, z zachowaną osią kończyny oraz z zachowaną ruchomością nadgarstka, bez upośledzenia funkcji chwytnej ręki lub z z miernym upośledzeniem funkcji chwytnej, z zachowaną ruchomością łokcia bez zmian troficznych	10	8
2.	staw rzekomy obu kości przedramienia powodujący stałą patologiczną ruchomość, z zaburzeniem osi przedramienia, z zeszywnieniem nadgarstka, upośledzeniem funkcji chwytnej ręki oraz ze znacznie ograniczoną ruchomością łokcia, a także ze zmianami troficznymi	20	18
121. POWIKŁANE USZKODZENIE PRZEDRAMIENIA – OCENIA SIĘ WG POZ. 117-121, ZWIĘKSZAJĄC STOPIEŃ USZCZERBKU W ZALEŻNOŚCI OD POWIKŁAŃ O:			
A.			
1.	przewlekłe zapalenie kości	1	1
2.	przetoki	1	1
3.	obecność ciał obcych (z wyjątkiem ciał obcych zastosowanych w wyniku operacji)	1	1
4.	ubytek tkanki kostnej	1	1
5.	zmiany neurologiczne	1	1
122. UTRATA KOŃCZYNY W OBRĘBIE PRZEDRAMIENIA:			
A.			
1.		55	50
123. UTRATA PRZEDRAMIENIA W SĄSIEDZTWIE STAWU NADGARSTKOWEGO:			
A.			
1.		55	50
		G. NADGARSTEK	
		prawa	lewa
124. USZKODZENIA NADGARSTKA (SKRĘCENIA, ZWICHNIĘCIA, ZŁAMANIA) – W ZALEŻNOŚCI OD BLIZN, ZNIEKSZTAŁCEŃ ROZLEGŁOŚCI USZKODZENIA SKÓRY, MIĘŚNI, NACZYŃ, UPOŚLEDZENIA FUNKCJI, ZMIAN TROFICZNYCH I INNYCH WTÓRNYCH:			
A.			
1.	następstwa niewielkiego stopnia powodujące dolegliwości subiektywne	2	1
2.	następstwa średniego stopnia powodujące ograniczenia ruchomości w zakresie 20° (około 15% należnego zakresu ruchu) obejmujące pozycje pośrednią, ze zniesieniem ruchów odchyłania na boki, przy ograniczonym, ale możliwym do wykonania ruchu rotacji przedramienia	5	4
3.	następstwa w postaci śladowego ruchu zawierającego się wyłącznie w zakresie zgjęcia dłoniowego z utrwalonymi odchyleniami łokciowym lub promieniowym	10	8
125. CAŁKOWITE ZESZTYWNIENIE W OBRĘBIE NADGARSTKA:			
A.			
1.	w ustawieniu czynnościowo korzystnym	10	8
2.	w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	20	18

126. USZKODZENIA NADGARSTKA POWIKŁANE GŁĘBOKIMI, TRWAŁYMI ZMIANAMI TROFICZNYMI, PRZEWLEKŁYM ROPNYM ZAPALENIEM KOŚCI NADGARSTKA, PRZETOKAMI I ZMIANAMI NEUROLOGICZNYMI – OCENIA SIĘ WG POZ.131-132, ZWIĘKSZAJĄC STOPIEŃ USZCZERBKU W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA O:			
A.			
1.	głębokie, trwałe zmiany troficzne	1	1
2.	przewlekłe, ropne zapalenie kości nadgarstka	1	1
3.	przetoki	1	1
4.	zmiany neurologiczne	1	1
127. UTRATA RĘKI NA POZIOMIE NADGARSTKA:			
A.			
1.		55	50
		H. ŚRÓDRĘCZE	
		prawa	lewa
128. USZKODZENIA ŚRÓDRĘCZA, CZĘŚCI MIĘKKICH (SKÓRY, MIĘŚNI, NACZYŃ, NERWÓW):			
A.			
1.	złamania kości śródreżca – I lub II (za każdą kość) bez przemieszczenia	2	2
2.	złamania kości śródreżca – I lub II (za każdą kość) z przemieszczeniem	3	3
3.	złamania kości śródreżca – III lub IV lub V (za każdą kość) bez przemieszczenia	1	1
4.	złamania kości śródreżca – III lub IV lub V (za każdą kość) z przemieszczeniem	2	2
5.	następstwa złamań kilku kości śródreżca powodujące znaczną deformację z ograniczeniami lub z brakiem funkcji chwytnej palców II do V lub uszkodzenie I kości śródreżca z całkowitym zniesieniem funkcji chwytnej kciuka	5	4
6.	uszkodzenie tkanek miękkich śródreżca (rany wymagające szycia mięśni, ścięgien, naczyń) powyżej 5 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych (bez ograniczenie ruchomości)	1	1
7.	uszkodzenie tkanek miękkich śródreżca (rany wymagające szycia mięśni, ścięgien, naczyń) – zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych (z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%)	2	2
8.	uszkodzenie tkanek miękkich śródreżca (rany wymagające szycia mięśni, ścięgien, naczyń) – blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 3% TBSA (całkowitej powierzchni ciała)	1	1
		I. KCIUK	
		prawa	lewa
129. UTRATA W ZAKRESIE KCIUKA:			
A.			
1.	częściowa utrata opuszki	1	1
2.	utrata paliczka paznokciowego	2	1
3.	utrata paliczka paznokciowego z częścią paliczka podstawnego z zachowaniem więcej niż 2/3 długości kikuta paliczka	5	4
4.	utrata paliczka paznokciowego z częścią paliczka podstawnego z zachowaniem mniej niż 2/3 długości kikuta paliczka	10	8
5.	utrata obu paliczków z kością śródreżca	25	20
130. INNE USZKODZENIA KCIUKA (ZŁAMANIA, ZWICHNIĘCIA, USZKODZENIA MIĘŚNI, ŚCIĘGIEN, NACZYŃ, NERWÓW – W ZALEŻNOŚCI OD BLIZN, ZNIEKSZTAŁCEŃ, ZABURZEŃ CZUCIA, OGRANICZENIA RUCHÓW PALCA UPOŚLEDZENIA FUNKCJI RĘKI I INNYCH ZMIAN WTÓRNYCH):			
A.			
1.	niewielkie zmiany zniekształcenia płytki paznokciowej, blizny nie ograniczające ruchów kciuka i inne	1	1

2.	niewielkie zmiany następstwa odpowiadające przynajmniej częściowej utracie opuszki	2	2
3.	średnie zmiany następstwa odpowiadające częściowej utracie paliczka paznokciowego	5	4
4.	znaczne zmiany następstwa odpowiadające co najwyżej częściowej utracie 1/2 paliczka podstawnego	10	8
UWAGA: PRZY OCENIE STOPNIA ZABURZEŃ CZYNNOŚCI KCIUKA NALEŻY BRAĆ POD UWAGĘ PRZEDE WSZYSTKIM ZDOLNOŚĆ PRZECIWSTRAWIANIA ORAZ CHWYTU.			
		J. PALEC WSKAZUJĄCY	
		prawa	lewa
131. UTRATA W OBRĘBIE WSKAZIČIELA (BLIZNY, USZKODZENIA ŚCIĘGIEN, ZNIEKSZTAŁCENIA, PRZYKURCZĘ STAWÓW, ZESZTYWNIENIA, ZMIANY TROFICZNE, CZUCIOWE):			
A.			
1.	utrata częściowa opuszki	1	1
2.	utrata paliczka paznokciowego	2	2
3.	utrata paliczka paznokciowego z 1/3 dalszą paliczka środkowego	7	5
4.	utrata paliczka paznokciowego i środkowego poniżej 1/3	9	7
5.	utrata 3 paliczków	12	10
6.	utrata palca wskazującego z kością śródreżca	22	20
132. WSZELKIE INNE USZKODZENIA W OBRĘBIE PALCA WSKAZUJĄCEGO (BLIZNY, USZKODZENIA ŚCIĘGIEN, ZNIEKSZTAŁCENIA, PRZYKURCZĘ STAWÓW, ZESZTYWNIENIA, ZMIANY TROFICZNE, CZUCIOWE) POWODUJĄCE:			
A.			
1.	złamanie palca wskazującego	1	1
2.	niewielkie zmiany zniekształcenia płytki paznokciowej, blizny nie ograniczające ruchów wskaziciela i inne	1	1
3.	niewielkie zmiany następstwa odpowiadające przynajmniej częściowej utracie opuszki	4	2
4.	zmiany średniego stopnia następstwa odpowiadające co najwyżej utracie paliczka paznokciowego i/lub części paliczka podstawnego	8	6
5.	znaczne zmiany następstwa odpowiadające co najwyżej utracie paliczka środkowego i/lub paliczka podstawnego z pozostawieniem jego kikuta mającego jeszcze znaczenie czynnościowe	10	8
6.	bezużyteczność wskaziciela, granicząca z jego utratą	15	12
		K. PALEC TRZECI, CZWARTY I PIĄTY	
		prawa	lewa
133. PALEC TRZECI, CZWARTY I PIĄTY – W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA USZKODZENIA:			
A.			
1.	złamanie palca (za każdy palec)	1	1
2.	częściowa utrata opuszki	1	1
3.	utrata paliczka paznokciowego	2	1
4.	utrata dwóch paliczków	5	4
5.	utrata trzech paliczków	8	7
134. UTRATA PALCÓW III, IV LUB V Z KOŚCIĄ ŚRÓDRĘCZA:			
A.			
1.		+4	+4
UWAGA: PRZY WCZEŚNIEJSZYM BRAKU WSKAZIČIELA OBECNE USZKODZENIA PALCA III TRAKTOWAĆ NALEŻY JAK BY TO BYŁ WSKAZIČIEL.			
135. WSZELKIE INNE USZKODZENIA W OBRĘBIE PALCÓW III, IV LUB V (BLIZNY, USZKODZENIA ŚCIĘGIEN, ZNIEKSZTAŁCENIA, PRZYKURCZĘ, ZESZTYWNIENIA STAWÓW, ZMIANY TROFICZNE, CZUCIOWE ITP.) – ZA KAŻDY PALEC:			
A.			
1.	blizny	1	1
2.	uszkodzenia ścięgien	1,5	1
3.	przykurców	1,5	1

4.	zesztywnienia stawów	1,5	1
5.	zmian troficznych i/lub czuciowych	1,5	1
6.	całkowitej bezużyteczności	6	5
UWAGA: PRZY USZKODZENIACH OBEJMUJĄCYCH WIĘKSZĄ ILOŚĆ PALCÓW OCENA MUSI ODPOWIADAĆ STOPNIOWI UŻYTECZNOŚCI RĘKI, JEDNAK USZCZERBEK MUSI BYĆ NIŻSZY NIŻ CAŁKOWITA UTRATA TYCH PALCÓW, ORAZ USZKODZENIA OBEJMUJĄCE WSZYSTKIE PALCE Z PEŁNĄ UTRATĄ UŻYTECZNOŚCI RĘKI NIE MOŻE PRZEKRACZAĆ DLA RĘKI PRAWEJ 55% I 50% DLA LEWEJ.			

USZKODZENIA KOŃCZYNY DOLNEJ		Procent uszczerbku na zdrowiu	
A. STAW BIODROWY			
136. UTRATA KOŃCZYNY DOLNEJ POPRZEC JEJ WYŁUSZCZENIE W STAWIE BIODROWYM LUB ODJĘCIE W OKOLICY PODKRĘTARZOWEJ:			
A.			
1.	kikut okolicy krętarzowej dający możliwość zaprotezowania	75	
2.	kikut ze zmianami troficznymi, bliznowato zniekształcony bez możliwości zaprotezowania	80	
3.	wyłuszczenie w stawie biodrowym	85	
137. USZKODZENIE TKANEK MIĘKKICH, APARATU WIĘZADŁOWEGO, MIĘŚNI, NACZYŃ, NERWÓW, SKÓRY:			
A.			
1.	następstwa uszkodzeń (np. urazów skrętnych) wygojonych bez lub z niewielkim przykurczem, dające dolegliwości subiektywne oraz miernego stopnia niewydolność chodu	1	
2.	następstwa uszkodzeń (np. urazów skrętnych) dające dolegliwości subiektywne, przykurczę oraz skrócenie 2-4 cm, ale z ustawieniem biodra w pozycji czynnościowo korzystnej pozwalającej na w miarę sprawny chód	6	
3.	następstwa uszkodzeń (np. urazów skrętnych) dające znaczne dolegliwości subiektywne, przykurcze skrócenie powyżej 4cm, ustawienia biodra w pozycji czynnościowo korzystnej, z zaburzeniami mechanizmu chodu oraz z wtórnymi dolegliwościami ze strony kręgosłupa, stawów krzyżowo-biodrowych i kolana	16	
4.	zesztywniałe i bolesne biodro, ustawione w pozycji czynnościowo korzystnej powodujące zaburzenia mechanizmu chodu oraz z wtórnymi dolegliwościami ze strony kręgosłupa, stawów krzyżowo-biodrowych i kolana	20	
138. ZESZTYWNIENIE STAWU BIODROWEGO:			
A.			
1.	w ustawieniu czynnościowo korzystnym	15	
2.	w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	30	
139. USZKODZENIA STAWU BIODROWEGO (ZWICHNIĘCIA, ZŁAMANIA BLIŻSZEJ NASADY KOŚCI UDOWEJ, ZŁAMANIE SZYJKI, ZŁAMAŃ PRZEKRĘTARZOWYCH I PODKRĘTARZOWYCH, ZŁAMAŃ KRĘTARZY, URAZOWYCH ZŁUSZCZEŃ GŁOWY KOŚCI UDOWEJ):			
A.			
1.	następstwa uszkodzeń wygojonych, bez skrócenia, dających dolegliwości subiektywne, ale ze sprawnym i wydolnym mechanizmem chodu	5	
2.	następstwa uszkodzeń wygojonych, ze skróceniem do 2 cm, dających dolegliwości subiektywne, ograniczające ruchomość pozwalające na zgięcie powyżej 90°, sprawne odwiedzenie i ruchy rotacyjne	12	
3.	następstwa uszkodzeń wygojonych, ze skróceniem 2 do 4 cm, ograniczające ruchomość poniżej zgięcia 90°, odwiedzenia poniżej 15° i ruchów rotacyjnych poniżej 15°	16	

4.	prawidłowo działająca endoproteza stawu biodrowego z zakresem ruchomości nie upośledzającym czynności życia codziennego (zgięcie 90°, odwiedzenie 15° i zachowane rotacje) i pozwalająca na w miarę sprawny chód	20
5.	prawidłowo działająca endoproteza stawu biodrowego z zakresem ruchomości nie upośledzającym czynności życia codziennego, z wtórnymi dolegliwościami z zakresu kolana stawów krzyżowo-biodrowych i kręgosłupa	26
6.	następstwa powodujące dużego stopnia zaburzenia statyczne i dynamiczne, w tym ograniczenia zakresu ruchomości bez możliwości zgięcia biodra do kąta 90° lub/i skrócenie kończyny powyżej 4 cm	30
7.	następstwa powodujące znacznego stopnia zaburzenia statyczne i dynamiczne w postaci braku funkcji podporowej kończyny, w tym powikłania w postaci niestabilności endoprotezy (wielokrotne zwichnięcia endoprotezy) lub tzw. „biodro wiszące”	40
140. POWIKŁANE PRZEWLEKŁE ZAPALENIE TKANKI KOSTNEJ, Z PRZETOKAMI – ORZEKA SIĘ WG POZYCJI 140, ZWIĘKSZAJĄC STOPIEŃ USZCZERBKU W ZALEŻNOŚCI OD ROZMIARÓW POWIKŁAŃ O:		
A.		
1.	przewlekle zapalenie kości	+1
2.	przetoki	+5
3.	zmiany troficzne	+5
UWAGA: JAKO WYNIK URAZOWEGO USZKODZENIA BIODRA ZGŁASZANE SĄ CZĘSTO NASTĘPUJĄCE ZMIANY CHOROBOWE: KRWIOPACHODNE ROPNE ZAPALENIE KOŚCI, GRUŻLICA KOSTNO-STAWOWA, NOWOTWORY, MARTWICE ASEPTYCZNE KOŚCI, BIODRO SZPOTAWIE DORASTAJĄCYCH I INNE ZABURZENIA STATYKI. PRZY TEGO RODZAJU STANACH CHOROBOWYCH NALEŻY SZCZEGÓLNA UWAGĘ ZWRACAĆ NA ISTNIENIE ZWIĄZKU PRZYCZYNOWEGO MIĘDZY ZGŁASZANYMI SCHORZENIAMI A WYPADKIEM.		
B. UDO		
141. ZŁAMANIE KOŚCI UDOWEJ :		
A.		
1.	niewielkie zmiany w postaci blizn i dolegliwości subiektywnych	1
2.	niewielkie zmiany w postaci blizn, zaników mięśni uda do 2 cm mierzonych 10 cm ponad rzepką, z zagięciem osi lub skróceniem do 2 cm, z niewielkimi ograniczeniami ruchomości kolana lub biodra	4
3.	niewielkie zmiany w postaci blizn, znacznych zaników mięśni uda powyżej 2 cm do 6 cm, z zagięciem osi lub skróceniem do 4 cm, z ograniczeniami ruchomości kolana lub biodra i z nieznaczną niewydolnością chodu	8
4.	średnie zmiany ze skróceniem do 6 cm lub powodujące ograniczenia ruchomości biodra lub kolana powodujące upośledzenie mechanizmu chodu	15
5.	duże zmiany ze skróceniem ponad 6 cm, powodujące przykurcz biodra lub kolana w pozycjach czynnościowo niekorzystnych i upośledzające mechanizm chodu	30
142. STAW RZEKOMY KOŚCI UDOWEJ, UBYTKI KOŚCI UDOWEJ UNIEMOŻLIWIAJĄCE OBCIĄŻANIE KOŃCZYNY, OPÓŹNIONY ZROST KOŚCI:		
A.		
1.	staw rzekomy kości udowej z ubytkami kości powodującymi skrócenie do 4 cm lub powodujący przykurcz kolana lub biodra w pozycji czynnościowo niekorzystnej	40
2.	staw rzekomy kości udowej z ubytkami kości powodującymi skrócenie od 4 do 6 cm uniemożliwiające obciążanie kończyny	48
3.	zakażony staw rzekomy kości udowej z ubytkami kości powodującymi skrócenie ponad 6 cm uniemożliwiające obciążanie kończyny	56

143. USZKODZENIA SKÓRY, MIĘŚNI, ŚCIEGIEN (OPARZENIA, PRZECIĘCIA, PĘKNIĘCIA PODSKÓRNE, PRZEPUKLINY MIĘŚNIOWE):		
A.		
1.	następstwa uszkodzeń wygojonych bez przykurczów, dających subiektywne dolegliwości oraz zachowujące wydolny chód	1
2.	następstwa uszkodzeń wygojonych bez przykurczów, dających dolegliwości subiektywne za wyraźną blizną powyżej 6 cm długości/średnicy	3
3.	następstwa uszkodzeń wygojonych z niewielkim przykurczem powodującym skrócenie do 2 cm, dających dolegliwości subiektywne i miernego stopnia niewydolność chodu	8
4.	następstwa uszkodzeń dające dolegliwości subiektywne i przykurcze ze skróceniem 2-4 cm z ograniczeniem ruchomości kolana i biodra powodujące niewydolność chodu	10
5.	następstwa uszkodzeń dające znaczne dolegliwości subiektywne i przykurcze ze skróceniem powyżej 4 cm ograniczeniem ruchomości kolana i biodra powodujące znaczną niewydolność chodu	16
144. USZKODZENIA DUŻYCH NACZYŃ, TĘTNIAKI POURAZOWE:		
A.		
1.	następstwa uszkodzeń naczyń żylnych goleni, wygojone z zakrzepicą nie obejmującą naczyń głównych, oraz uszkodzenia naczyń tętniczych wygojone z niewielkimi miejscowymi następstwami	5
2.	następstwa uszkodzeń naczyń żylnych, wygojone z zakrzepicą żyły udowej lub uszkodzenia naczyń tętniczych skutkujące zeszywnieniem stawu skokowego	16
3.	następstwa uszkodzeń naczyń żylnych powodujące zakrzepicę żyły piszczelowej skutkującą zeszywnieniem, zmianami miejscowymi, dające niewydolność chodu lub utrzymujące się tętniak rzekomy dużego naczynia	24
145. POWIKŁANE USZKODZENIA UDA OCENIA SIĘ WG POZ. 142-145, ZWIĘKSZAJĄC STOPIEŃ USZCZERBKU O:		
A.		
1.	przewlekłe ropne zapalenie kości	+2
2.	przetoki	+2
3.	ciała obce	+2
4.	skostnienie pozaszkieletowe	+2
5.	zmiany neurologiczne	+2
146. USZKODZENIE UDA POWIKŁANE WSPÓLNIEMO Z USZKODZENIEM NERWU KULSZOWEGO – OCENIA SIĘ WG POZ. 142-145 ZWIĘKSZAJĄC STOPIEŃ USZCZERBKU W ZALEŻNOŚCI OD ROZMIARÓW USZKODZENIA NERWU O:		
A.		
1.	osłabienie obrotu na zewnątrz w stawie biodrowym	+5
2.	upośledzenie zgięcia w stawie kolanowym	+5
3.	zniesienie ruchów stopy	+20
4.	upośledzenie ruchów stopy	+10
5.	zaburzenia czucia	+5
6.	zmiany troficzne bardzo nasilone	+5
7.	zmiany troficzne miernie nasilone	+3
8.	kauzalgia	+20
UWAGA: ŁĄCZNY STOPIEŃ USZCZERBKU OCENIANEGO WG POZYCJI 142-147 NIE MOŻE PRZEKROCZYĆ 70%		max. 70
147. UTRATA KOŃCZYNY – W ZALEŻNOŚCI OD DŁUGOŚCI KIKUTA I PRZYDATNOŚCI DO ZAPROTEZOWANIA:		
A.		

1.	kształtny kikut pokryty skórą bez zmian troficznych dający możliwości protezowania	50
2.	kikut pokryty skórą ze zmianami troficznymi ograniczający możliwości protezowania	60
3.	kikut pokryty skórą ze zmianami troficznymi lub z przetokami praktycznie uniemożliwiający protezowanie	70
C. STAW KOLANOWY		
148. ZŁAMANIE NASAD TWORZĄCYCH STAW KOLANOWY I RZEPKI:		
A.		
1.	niewielkie zmiany – możliwość zgięcia do kąta w przedziale 90°-120° i/lub deficyt wyprustu do kąta 5°, mała lub średnia niestabilność prosta lub niewielka rotacyjna	4
2.	średnie zmiany – możliwość zgięcia do kąta w przedziale od 40° do 90°/lub deficyt wyprustu do kąta w zakresie 15°-5°, duża niestabilność prosta lub średniego stopnia rotacyjna bądź niewielkiego lub średniego stopnia złożona, zaburzenia osi kończyny	10
3.	duże zmiany – możliwość zgięcia do kąta w przedziale od 0°-40°/lub deficyt wyprustu do kąta powyżej 15°, utrwalone duże niestabilności złożone i rotacyjne, znaczne zaburzenia osi kończyny	18
4.	zeszywnienie stawu kolanowego w pozycji funkcjonalnej korzystnej 0-15°	25
5.	zeszywnienie stawu kolanowego w pozycjach funkcjonalnych niekorzystnych	30
149. SKRĘCENIA I ZWICHNIĘCIA STAWU KOLANOWEGO (W TYM ZWICHNIĘCIA RZEPKI) Z USZKODZENIEM APARATU WIĘZADŁOWO – TOREBKOWEGO (TOREBKI, WIĘZADEŁ, ŁĄKOTEK):		
A.		
1.	skręcenie, zwichnięcie stawu kolanowego bez leczenia operacyjnego	1
2.	izolowane uszkodzenia łąkotec, stan po leczeniu operacyjnym łąkotec z dobrym efektem, uszkodzenia aparatu więzadłowego bez cech niestabilności	2
3.	uszkodzenia aparatu więzadłowego z lub bez uszkodzenia łąkotec – powodujące małą lub średnią niestabilność prostą, niewielkiego stopnia rotacyjną, stan po leczeniu operacyjnym struktur stawu z dobrym efektem	5
4.	uszkodzeniami aparatu więzadłowego z lub bez uszkodzenia łąkotec, powodujące dużą niestabilność prostą lub średniego stopnia rotacyjną, bądź niewielkiego lub średniego stopnia złożoną	10
5.	utrwalone duże niestabilności złożone i rotacyjne, uszkodzenia obu więzadeł krzyżowych, znaczne zaburzenia osi kończyn	15
6.	zwichnięcie rzepki wymagające repozycji przez lekarza (wyłączone zwichnięcia nawykowe, samonastawienia)	2
150. INNE USZKODZENIA STAWU KOLANOWEGO:		
A.		
1.	pourazowe zapalenie kaletki	1
2.	blizny i ubytki	1
151. UTRATA KOŃCZYNY NA POZIOMIE STAWU KOLANOWEGO:		
A.		
1.		60
D. PODUDZIE		
152. ZŁAMANIE TRZONÓW KOŚCI PODUDZIA JEDNEJ LUB OBU:		
A.		
1.	niewielkie zmiany – wzrost niepowikłany, niewielkie zaburzenia osi kończyny, niewielkie skrócenie	4

2.	średnie zmiany – wzrost złamania lub cechy wzrostu opóźnionego, zaburzenia osi kończyny w średnim stopniu upośledzające chód	10
3.	bardzo rozległe zmiany kości z towarzyszącymi ograniczeniami funkcji sąsiednich stawów – powikłane przewlekłym zapaleniem kości z przetokami, ubytkami kości, stawem rzekomym, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi i innymi zmianami wtórnymi	15
4.	powikłania w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych	+5
153. IZOLOWANE ZŁAMANIE STRZAŁKI – POWODUJĄCE ZNIEKSZTAŁCENIE I/LUB UPOŚLEDZENIE FUNKCJI KOŃCZYNY:		
A.		
1.		2
UWAGA: NASTĘPSTWA ZŁAMAŃ KOSTKI BOCZNEJ OKREŚLA SIĘ WEDŁUG KRYTERIÓW PRZYJĘTYCH DLA STAWU SKOKOWEGO.		
154. USZKODZENIA TKANEK MIĘKKICH PODUDZIA, SKÓRY, MIĘŚNI, ŚCIĘGNA ACHILLESA I INNYCH ŚCIĘGIEN:		
A.		
1.	uszkodzenie bez zaburzeń funkcji do 5 cm długości	1
2.	zmiany z zaburzeniami funkcji i ograniczeniem ruchomości – rozległe powyżej 5 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni	4
3.	zmiany z zaburzeniami funkcji i ograniczeniem ruchomości powyżej 30% – rozległe powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm ² powierzchni	8
155. UTRATA KOŃCZYNY W OBRĘBIE PODUDZIA:		
A.		
1.	przy długości kikuta u osoby dorosłej do 8 cm (mierząc od szpary stawowej) u dzieci do lat 10 przy długości kikuta do 6 cm)	60
2.	przy dłuższych kikutach	40
E. STAW SKOKOWO-GOLENIOWY I SKOKOWO-PIĘTOWY		
156. USZKODZENIA STAWU SKOKOWO-GOLENIOWEGO I SKOKOWO-PIĘTOWEGO, SKRĘCENIA, STŁUCZENIA, USZKODZENIA WIĄZADEŁ, TOREBKI, USZKODZENIA TKANEK MIĘKKICH, BLIZNY:		
A.		
1.	bez zaburzeń ruchomości z dolegliwościami subiektywnymi	1
2.	następstwa skręceń powodujące niewielkie zaburzenia ruchomości, niewielkie zniekształcenia, blizny, ubytki	2
3.	miernego stopnia zaburzenia ruchomości i zniekształcenie – po częściowym uszkodzeniu więzadeł bez niestabilności w stawach	3
4.	średniego stopnia zaburzenia ruchomości i zniekształcenie – po częściowym uszkodzeniu więzadeł, z niestabilnością w stawach	5
5.	duże zmiany z utrzymującymi się objawami funkcjonalnej niestabilności stawów, po całkowitym rozerwaniu więzadeł	10
157. ZŁAMANIA I ZWICHNIĘCIA KOŚCI WCHODZĄCYCH W SKŁAD STAWU GOLENIOWO-SKOKOWEGO LUB SKOKOWO-PIĘTOWEGO, NASAD DALSZYCH KOŚCI PODUDZIA:		
A.		
1.	niewielkiego stopnia ograniczenie funkcji w obrębie stawu skokowego do 20%	3
2.	średniego stopnia zaburzenia funkcji w obrębie stawu skokowego do 50%	8
3.	dużego stopnia zaburzenia funkcji w obrębie stawu skokowego powyżej 50% lub zeszywnienie w ustawieniu pod kątem zbliżonym do prostego	10
4.	zeszywnienie w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	10

5.	znacznego stopnia zaburzenia funkcji w obrębie stawu skokowego, powikłane przewlekłym zapaleniem kości, stawów, przetokami, martwicą, zmianami troficznymi i innymi zmianami wtórnymi, zeszywnienie w ustawieniu niekorzystnym	15
158. UTRATA KOŚCI SKOKOWEJ LUB PIĘTOWEJ:		
A.		
1.	następstwa uszkodzeń z ograniczeniem ruchów stawu skokowego i z dużymi zmianami wtórnymi lub z zeszywnieniem w pozycji czynnościowo korzystnej, w ustawieniu pośrednim, umożliwiające zaopatrzenie w obuwiu ortopedycznym, z możliwością obciążania kończyny	20
2.	następstwa uszkodzeń z dużymi zmianami wtórnymi lub z zeszywnieniem w pozycji czynnościowo niekorzystnej, bez możliwości zaopatrzenia w obuwiu ortopedycznym i bez możliwości obciążania kończyny	30
159. ZŁAMANIA, ZWICHNIĘCIA KOŚCI STEPĘ Z PRZEMIESZCZENIAMI, ZNIEKSZTAŁCENIAMI I INNYMI ZMIANAMI WTÓRNYMI:		
A.		
1.	niewielkiego stopnia z ograniczeniem ruchomości do 20%	1
2.	średniego stopnia z ograniczeniem ruchomości powyżej 20%	5
3.	znacznego stopnia lub z powikłaniami i ograniczeniem ruchomości powyżej 50%	8
160. ZŁAMANIA KOŚCI ŚRÓDSTOPIA:		
A.		
1.	złamanie jednej kości	1
2.	złamanie dwóch kości	2
3.	złamanie trzech kości	6
4.	złamanie czterech kości	8
5.	złamania wielu kości ze zniekształceniem i upośledzeniem chodu	12
161. POWIKŁANE ZŁAMANIA KOŚCI ŚRÓDSTOPIA – OCENIA SIĘ WG POZ. 161, ZWIĘKSZAJĄC STOPIEŃ USZCZERBKU O:		
A.		
1.	zapalenie kości,	+1
2.	przetoki	+1
3.	wtórne zmiany troficzne	+1
4.	zmiany neurologiczne	+1
162. INNE USZKODZENIA OKOLIC STEPĘ I ŚRÓDSTOPIA – SKRĘCENIA, USZKODZENIA SKÓRY, MIĘŚNI, ŚCIĘGIEN, NACZYŃ, NERWÓW:		
A.		
1.	następstwa wygojonych uszkodzeń z niewielkimi zaburzeniami statyki ruchomości palców oraz głównie z dolegliwościami subiektywnymi	1
2.	następstwa uszkodzeń, z istotnymi zaburzeniami budowy i statyki upośledzającymi chód w stopniu nieznacznym i ze znacznymi dolegliwościami subiektywnymi	3
3.	następstwa uszkodzeń, z dużymi zmianami troficznymi oraz istotnymi zaburzeniami budowy i statyki upośledzającymi chód w stopniu znacznym i wymagające zaopatrzenia w obuwiu ortopedycznym	5
163. UTRATA STOPY W CAŁOŚCI:		
A.		
1.		50
164. UTRATA STOPY:		
A.		
1.	na poziomie stawu Choparta	45
2.	w stawie Lisfranka	35
3.	w obrębie kości śródstopia	20

F. PALCE STOPY		
165. USZKODZENIA PALUCHA:		
A.		
1.	ubytki opuszki lub częściowa utrata paliczka paznokciowego palucha	1
2.	utrata paliczka paznokciowego palucha	3
3.	utrata całego palucha	8
166. USZKODZENIA PALUCHA: ZŁAMANIA, ZWICHNIĘCIA USZKODZENIA TKANEK MIĘKKICH:		
A.		
1.	rany wymagające szycia, złamania bez przemieszczenia, skręcenia, zwichnięcia, zniekształcenia	1
2.	złamania z przemieszczeniem	2
167. UTRATA PALUCHA WRAZ Z KOŚCIĄ ŚRÓDSTOPIA:		
A.		
1.	utrata palucha z kością śródstopia	15
168. USZKODZENIA I UBYTKI W ZAKRESIE PALCÓW II, III, IV I V ŁĄCZNIE:		
A.		
1.	częściowa utrata	1
2.	całkowita utrata	2
169. UTRATA PALCA V WRAZ Z KOŚCIĄ ŚRÓDSTOPIA:		
A.		
1.	utrata palca V z kością śródstopia	8
2.	utrata palca małego z całą kością śródstopia przy dużych zmianach wtórnych uniemożliwiających zaopatrzenie ortopedyczne i znacznie upośledzające chód	15
170. UTRATA PALCÓW II, III, IV WRAZ Z KOŚCIĄ ŚRÓDSTOPIA:		
A.		
1.	utrata palców z kością śródstopia	4

PORAZENIA LUB NIEDOWŁADY POSZCZEGÓLNYCH NERWÓW OBWODOWYCH	Procent uszczerbku na zdrowiu	
	prawa	lewa
171. USZKODZENIE CZĘŚCIOWE LUB CAŁKOWITE:		
A.		
1.	nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym	
2.	7	5
3.	nerwu pachowego częściowe – czuciowe	
4.	6	5
4.	nerwu pachowego całkowite – ruchowe i/lub czuciowe	
5.	10	8
5.	nerwu mięśniowo-skrórnego częściowe – czuciowe	
6.	5	4
6.	nerwu mięśniowo-skrórnego całkowite	
7.	8	6
7.	nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki – częściowe	
8.	8	6
8.	nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki – całkowite	
9.	20	14
9.	nerwu promieniowego poniżej odejścia gałązki od mięśnia trójgłowego ramienia – częściowe	
10.	8	7
10.	nerwu promieniowego poniżej odejścia gałązki od mięśnia trójgłowego ramienia – całkowite	
11.	16	14
11.	nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia – częściowe	
12.	7	6
12.	nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia – całkowite	
13.	13	10
13.	nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia – częściowe	
14.	5	4

14.	nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia – całkowite	10	8
15.	nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia – częściowe	8	7
16.	nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia – całkowite	16	14
17.	nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka – częściowe	6	4
18.	nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka – całkowite	14	10
19.	nerwu łokciowego – częściowe	6	4
20.	nerwu łokciowego – całkowite	14	10
21.	splotu barkowego części nadobojczykowej (górnej) – częściowe	8	6
22.	splotu barkowego części nadobojczykowej (górnej) – całkowite	18	16
23.	splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej) – częściowe	10	8
24.	splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej) – całkowite	22	20
25.	pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego	4	
26.	nerwu zasłonowego – częściowe	3	
27.	nerwu zasłonowego – całkowite	6	
28.	nerwu udowego – częściowe	8	
29.	nerwu udowego – całkowite	15	
30.	nerwów poślądkowych (górnego i dolnego) – częściowe	3	
31.	nerwów poślądkowych (górnego i dolnego) – całkowite	6	
32.	nerwu sromowego wspólnego – częściowe	3	
33.	nerwu sromowego wspólnego – całkowite	6	
34.	nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy – częściowe	10	
35.	nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy – całkowite	30	
36.	nerwu piszczelowego – częściowe	5	
37.	nerwu piszczelowego – całkowite	12	
38.	nerwu strzałkowego wspólnego – częściowe	4	
39.	nerwu strzałkowego wspólnego – całkowite	8	
40.	splotu lędźwiowo-krzyżowego	10	
41.	splotu lędźwiowo-krzyżowego – całkowite	30	
42.	pozostałych nerwów odcinka lędźwiowo-krzyżowego	3	

UWAGA: WG POZ. 172 OCENIA SIĘ TYLKO IZOLOWANE USZKODZENIA NERWÓW OBWODOWYCH WSPÓŁISTNIEJĄCE USZKODZENIA KOSTNE, MIĘŚNIOWE I NERWOWE OCENIA SIĘ WG POZYCJI DOTYCZĄCYCH USZKODZEŃ ODPOWIEDNIACH ODCINKÓW KOŃCZYN GÓRNYCH I DOLNYCH. USZKODZENIA NERWÓW OBWODOWYCH POWINNY BYĆ UDOKUMENTOWANE BADANIEM NEUROFIZJOLOGICZNYM (EMG I NEUROPRZEWODNICTWO). USZKODZENIA CAŁKOWITE MUSZĄ ZOSTAĆ UDOKUMENTOWANE BADANIEM NEUROFIZJOLOGICZNYM (EMG I NEUROPRZEWODNICTWO). W OCENIE NASTĘPSTW USZKODZEŃ NERWÓW OBWODOWYCH NASTĘPSTWA NIE MOGĄ PRZEKRACZAĆ USZCZERBKÓW PRZEWIDZIANYCH DLA AMPUTACJI NA POZIOMIE ODPOWIADAJĄCYM ZAKRESOWI UNERWIENIA.